

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Mezeienik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej felár. :: Egyszerű szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucuresti-be 50 ban felár.) Hirdetések: társasági szerint. ::

XLVI. évfolyam, 86. szám

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

* Péntek, 1931. április hó 17

Nem sikerült a koncentráció, hivatalnokkormány jön

Világválság

Írta: Dr. Varjassy Lajos

Hoover, az északamerikai Egyesült-Államok elnöke egyik beszédében a gazdasági helyzet javulását helyezte kilátásba. Csaknem egyidejűleg az osztrák kancellár annak a nézetének adott kifejezést, hogy a gazdasági depresszió elérte a legmélyebb pontot s most már rövid időn belül kedvező változás várható. A közép-európai konjunktúra kutató intézetek egyinás után állapítják meg, hogy nemsokára az árak emelkedése, a munkanélküliség csökkenése és a hitelviszonyok enyhülése fog következni.

Cikkorozatunk keretében annak a kérdésnek a vitatásával óhajunk foglalkozni, vajon tényleg dereng-e már a gazdasági láthatár? Vajon jogos optimizmussal várhatjuk-e, hogy ez a rettenetes világválság, amely naponta az egzisztenciák ezreit dönti nyomorba, a legvirágzóbb vállalatokat söpri el a föld színéről, ez a válság, amely a világ legborzasztóbb fekete hadseregét, a munkanélküliek huszmillió, a hozzátartozókkal együtt 100 millió tömegét teremtette meg ez a válság, amely a esődök és kényszerregegyezések ijesztő statisztikájában, a gyilkosságok és öngyilkosságok járványszerű tobzódásában és a börtönök túltelítettségében nyilvánul meg, tényleg elérte-e, mint az osztrák köztársaság kancellárja mondja: a legmélyebb pontot?

A feltett kérdésre akkor tudunk reális feleletet adni, ha képesek vagyunk eldönteni ezt a közzéadások által annyit vitatott problémát, hogy egy periodikus, ciklusonként rendszerint hét évenként visszatérő gazdasági depresszióval, vagy pedig, egész gazdasági, politikai, jogi berendezésünk és erkölcsi felfogásunknak oly radikális átalakulásával állunk szemben, amely az emberiség történelmében romokon leigázott egzisztenciákon és tragikus eseményeken keresztül új világtörténelmi korszakok eljövételét szokta hirdetni?

Nem lehet feladatunk egy-két cikk keretében rámutatni azokra az összes okokra, amelyek a világválságot felidéztek, de hogy a felvetett kérdést eldönthessem kiragadom a válságot előidéző legfontosabb problémákat. Helyeknek tartom: a) a háború következtében előállott vámrendszer, b) az orosz-szovjetek gazdasági előtörését, c) a tengerentúli mezőgazdaságok industrializációját és végül d) az utópisták fantáziáját is megcsúfoló technikai fejlődést, annak összes következményeivel együtt.

Kezdem tehát a vámrendszerrel. Mindenek előtt megállapítandó, hogy a világháborút befejező békeszerződések, rendelkezései következtében az európai vámvonalak 7000 kilométerrel meghosszabbodtak és ugyancsak kontinensünkön 26 vámszűrés helyébe 35 lépett. Megállapítjuk azt is, hogy az egyes vámsorompókon belül az érdekelt államok a háború nyomora folytán az autarchikus berendezésre törekedtek, hogy ezáltal magukat újabb háború esetén más országoktól függetlenné tegyék. Ennek folytán mindenütt olyan iparágak, sőt olyan mezőgazdasági üzemek is keletkeztek, amelyeknek természetes előfeltételei hiányozván, csak ilyton fokozódó váminjekciókkal voltak fenntarthatók. Ha ehhez hozzávesszük az Északamerikai Egyesült-Államok példátlan vámprotekcionizmusát és az ipari termelőképeségnek a háborús igények hatása alatt, az új termelési módszerek (tayloriz-

Kommunista tömegek fosztogatnak a spanyolországi nagyobb városokban

Vér folyik Madrid uccáin — Ostromállapot a spanyol fővárosban — Az eddigi rezsím összes külföldi követei lemondottak — A szovjetsajtó szerint a spanyol események egy elkövetkezendő vörös uralom előfutárjai — A királyi család elérte a francia földet

A világesemények központjában jelenleg a spanyol forradalom áll. A királyi család elhagyta Spanyolországot, de a felforgatott társadalmi rend a történelmi idők viharait éli és minden óra meghozhatja a maga szenzációját. Az eseményekről egyébként a következő táviratok érkeztek:

Párisból jelentik: Ena spanyol királyné Párisba jövele előtt Bayonében nyilatkozott a Matin tudósítójának, akinek néhány szóban kijelentette, hogy a Madridban töltött utolsó nap a királyi palotában, nagyon forgalmas volt.

— A szabadságtól megrészegetett nép — mondotta a királyné — egész nap a királyi palota körül hömpölygött és szidta a királyi párt. A király azonban tudja, hogy a spanyol nép sohasem lett volna képes arra, hogy elűzze uralkodóját és a nép csak eszköz a köztársasági politikusok kezében. A királynak nem kellett volna távoznia Madridból, mert felvehette volna a harcot a republikánusokkal, de irtózott attól, hogy a helyzetet felborítsa

és polgárháború legyen. A király — folytatta a királyné — nem mondott le, csak elutazott.

Ma reggel hat órakor Marseille-ba befutott az a cirkáló, amely Alfonz spanyol királyt és kíséretét hozta. A király Alfonz bourbon herceggel és Miranda herceggel érkezett meg, egy szállóba szállt és senkivel nem érintkezett. Délután két órakor folytatta útját Páris felé. Marseilleben Miranda herceg nyilatkozott a Havas-ügynökségnek és kijelentette, hogy

a királyság sorsa a júliusi választásokon fog eldőlni.

A lemondás nem történt meg és Miranda herceg az utolsó nap eseményét úgy mesélte el, hogy a király kijelentette a miniszterelnöknek a következőket:

— Tudom, hogy bizhatnék a hadseregben, de a közhangulattal nem szállok szembe.

Amikor a lemondást először említették előtte, a király ezt mondotta:

— Nem lesz lemondás! Még vissza fogok jönni.

Ünnepélyesen fogadják a királynét Párisban

Ena királyné délelőtt negyed tíz órakor megérkezett Párisba, ahol a spanyol kolónia és a francia monarchisták tisztelettel fogadták. Az infáns könnyezve fogadta a monarchisták hódolatát. Ezután a királyné autón a Rue de Rivoli egyik előkelő szállodájába hajtatott, ahol husz szobát rezerváltak a királyi családnak és kíséretének.

A királyné kísérete megható részletet mesél el a madridi elutazásról. Eszerint a királyné nem a főpályaudvaron, hanem egy külvárosi pályaudvaron szállt vonatra. Az állomáshoz kivonultak a spanyol arisztokraták és monarchisták és a királyné zokogva mondott búcsút.

Párisból jelentik: A spanyol királyné és családja ma délelőtt egy negyed 10 órakor érkeztek Párisba. A pályaudvaron a spanyol kolónia számos tagja és nagyon sok Franciaországban élő monarchista ünnepélyesen fogadta a királyi családot.

A spanyol herceget, aki, mint tudvalevő, éppen betegágyból kelt fel, tolószéken vitték a szalonkocsiból a pályaudvar várótermébe.

A pályaudvaron megjelentek közül többen kézcsókra járultak a királyné elé. A királyné láthatólag teljesen nyugodt volt, azonban a két infánsnő a nagy megindulástól csak nehezen tudta köny-

nyeit ellojtani. — A királyi család fogadtatásán Chiappe rendőrfőnök is megjelent. A spanyol királyi család körülbelül 10 percig tartózkodott a pályaudvaron.

Párisból jelentik: A spanyol királyné és családja ma délelőtt szállóbeli lakásukon ebédeltek. Egymásután érkeznek a szállóba az előkelőségek, akik az előszobában felállított látogatási iven sorra jegyzik fel neveiket.

A királyné a mai napon rengeteg csokrot kapott tisztelőitől. A Párisban tartózkodó Zita exkirályné szintén feljegyeztette nevét a látogatási iven.

mus, standardizálás, racionalizálás) segítségével a maximumig történt felfokozását, számot tudunk adni magunknak arról, hogy ez a rendszer mindenütt tulprodukciónhoz, munkanélküliséghez és a fogyasztási területek megtartásának kétségbeesett küzdelméhez vezetett.

Van-e kilátás arra, hogy a protekciós vámrendszer a közeljövőben lényegesen enyhülni fog? Az eddigi tapasztalatok kevés reményt nyújtanak erre a feltevésre. A genfi vámkonferencia, amely a vámrendszer gyökeres átalakítása helyett szerényen beérte volna provizorikus megállapodással, ugynevezett vámfegyverszűnettel is, minden eredmény nélkül — osz-

lott szét s annak elnöke szomorú nekrológiájában csak a mielőbbi feltámadás reményének tudott kifejezést adni.

A vámréform lelkes híveit bizonyára lehangolta az a kétségbeesett propaganda is, amely éppen a Páneurópa eszméjét hirdető francia külügyminiszter részéről a német birodalom és Ausztria vezető államférfiainak a vámunióra vonatkozó bátor kezdeményezését kísérelte.

Ennyit első cikkem keretében. A következőben a világpolitika legkényesebb problémájával, az orosz-kérdéssel fogunk szembenézni.

MARSEILLE-ből jelentik: Alfonz király munkatársával, Alfonz Bourbon infánssal, Miranda herceg és egy komornyik kíséretében ma Marseillebe érkezett, ahol egy előkelő szállodában szállt meg. A király megérkezése után azonnal bezárkózott szobájába s kíséretének szigorúan meghagyta, hogy senkinek sem áll rendelkezésére. A király és kísérete ma délelőtt tovább utazott Párisba.

„Amit tettem, ahhoz több bátorság kellett, mint egy lovasroham levezetéséhez”

Londonból jelentik: Alfonz király nevében Miranda herceg Marseilleban arra kérte a Reuter-froda tudósítóját, hogy közleményeiben különösen hangsúlyozza azt, hogy Alfonz király nem mondott le a trónról és fenntart magának minden jogot, mert ezzel a lépéssel csak a polgárháború elkerülése volt a célja. A király vonatra szállása előtt ezeket mondta a tiszteletére megjelenteknek: „Ahhoz amit tettem, több bátorság kellett, mint egy lovasroham levezetéséhez. Meg fogjuk

látni, mit hoznak a júniusi választások”.

Marseilleből jelentik: Az a vonat, melyen Alfonz spanyol király utazott, ma délután háromnegyed 5 órakor Lyonba érkezett. A király a szerelvény legutolsó kocsiján utazott. A lyoni pályaudvaron Alfonz király megjelent a kocsijában és főmeghajtással köszöntötte a nagy tömeget, amely kalaplevételrel üdvözölte a spanyol királyt.

A spanyol diplomáciai képviselők beadták lemondásukat

A spanyol köztársaság első napja egyébként meglehetősen komoly zavargásokkal telt el. A fővárosban és a nagyobb városokban állandóan komoly zavargások vannak, úgy, hogy a hatóságok az ostromállapot dacára, nem urai a helyzetnek.

A munkásság egyébként a mai napon általános sztrájkot proklamált, amelyet a hatóságok a kommunista propagandának tulajdonítanak.

A tüntető tömeg borzalmas pusztítást vísz véghez mindenfelé. A politikai klubokat teljesen kifosztották és amint csak módjában áll, rombol és mindent, ami útjába kerül tönkretesz.

Az új kormány ma reggeli minisztertanácsán elhatározta, hogy a királyi palotát a benne lévő műkincsekkel együtt lefoglalják. Madridban a mai nap folyamán az összes politikai foglyokat szabadonbocsátották és így került szabaddá Burguet tábornok is, a legfőbb törvényszék elnöke, akit a diktatura monarchiaellenes cikkei miatt börtönöztetett be.

A monarchia összes nagykövetei és követei táviratilag adták be lemondásukat.

A délután érkezett jelentések szerint a kommunista zavargások különösen Sevillában, Malagában és Bilibaóban dühnek erősen. Bilibaóban az összes fogházakból kiszabadította a tömeg a rabokat, ezenkívül a városban borzalmas pusztítást vísznek véghez. A tüntetések egymást érik és a rendőrség csak nagy nehézségek árán tudja a rendet helyreállítani.

Barcelona-ból jelentik: Campanys polgári kormányzó ma délelőtt házkutatást rendelt el a kommunista szakszervezet székházában, ahol a

rendőrség a házkutatás során rengeteg bombát, puskákat és egyéb fegyvereket talált, melyeket természetesen azonnal lefoglaltak. A kormányzó elrendelte a szakszervezetek vezetőinek azonnali letartóztatását.

Madridból jelentik: Az elmúlt éjjel a kommunisták a tilalom dacára a szabad ég alatt gyűlést tartottak. A gyűlésen a szónokok rendkívül durva hangon becsmérelték a köztársaságot.

Erélyes intézkedések azok ellen, akik vagyonukat kiviszik Spanyolországból

Uruguay és Mexikó diplomáciai képviselői ma hivatalosan bejelentették, hogy kormányaik elismerik a spanyol köztársaságot. A pápai követ szintén bejelentette látogatását. Legújabbban érkezett jelentések szerint a kormány erélyes intézkedéseket készül életbe léptetni azok ellen, akik vagyonukat kiviszik Spanyolországból. Machia

A rendőrség közben tudomást szerzett a gyűlésről és nagyszámú rendőri készület ment a helyszínre, hogy a gyűlést feloszlassa. A kommunisták egyike a rendőrökre lőtt, mire ezek is fegyverüket használták, melynek során

egy kommunista elesett, 17 pedig súlyosan megsebesült. A kommunisták később a város kereskedő-negyedében lévő összes fegyverraktárakat kifosztották. A rendőrség itt is közbelépett és kénytelen volt fegyverét használni, melynek eredményeképpen itt is rengetegen megsebesültek.

Madridban ma a belügyminiszter közölte, hogy Sevillában kihirdették az ostromállapotot, hogy a kommunisták által szított zavargásokat meg ne ismételhessék. Egyébként ma délelőtt érkezett meg Párisból Barrios közlekedésügyi miniszter, akit hivatalában a Marseille-i hangjai mellett két tisztviselő fogadott. A megérkezett közlekedésügyi minisztert kérték, hogy indítson vizsgálatot és büntesse meg azokat, akik a monarchia és a diktatura szolgálatában állnak és indítson erélyes vizsgálatot azok ellen is, akik felbontották az emigránsok leveleit. A miniszter ígéretet tett, hogy az ügyeket töle lehetőleg meg fogja vizsgálni.

ezredes ma délelőtt kijelentette, hogy nem tartja szükségesnek az általános ostromállapotot, mert bizik a katalán népben. Az ezredes elhatározta, hogy fogadja a kommunisták megbízottait, akik politikai követeléseiket fogják előterjeszteni. A köztársasági kormány elhatározta, hogy a hivatalos nyelv egyelőre a spanyol és a katalán.

A 82 éves Izabella infánsnő nyugodtan fogadta a király távozásának híreit

A nyolcvankét éves Izabella infánsnő, XIII. Alfonz nagynéje, aki súlyos betegen fekszik Madridban, csak a mai napon értesült az eseményekről és arról, hogy a királyi család már el is hagyta Spanyolországot.

Izabella infánsnő bátran fogadta a híreket és kijelentette, hogy amint egészségi állapota megengedi, rögtön elhagyja Spanyolországot.

Rigai jelentések szerint a szovjet rádióadók és általában az egész sajtó élénken foglalkozik a spanyolországi eseményekkel és ezt egy bekövet-

kezendő vörös uralom előfutárjának tekintik.

Madridból érkezett jelentések szerint a köztársasági kormány már hozzálátott a királyi család spanyol földön található javainak elkobzásához. A királyi palota összes termeit lepecsételték és a palota elé megerősített őrséget állítottak.

Párisból jelentik: A belga királyné ma délelőtt Párisba érkezett és megátogatta a spanyol királynét. A belga és a spanyol királyné hosszasan elbeszélgettek.

A terror

Egy svájci egyetemi tanár tapasztalatai Oroszországban.

A termelési rend átalakulásának problémája igen gyakori vendég az európai világvárosok előadóemlévényein. Kétségtelen, hogy ez a közelfekvő probléma még a laikusokra is vonzóerőt gyakorol, ezért ugyyszólván naponként bukkannak fel a napilapokban hírek, amelyek arról számolnak be, hogy európai író, tudós, beszámoló oroszországi utjáról. Ezeknek a beszámolóknak a meghallgatása még csak zavartabbá teszi az érdeklődők előtt a problémát, mert vannak intellektuális, akik az oroszországi termelési rendszerváltozás mellett, vannak olyanok, akik ellene, de igen sokan vannak olyanok is, akik az egyensúly kedvéért mellette és ellene nyilatkoznak. Legutóbb feltűnést keltett egy svájci egyetemi tanár előadása, aki hónapokat töltött el Oroszországban és a tudomány szemüvegén keresztül figyelte az eseményeket.

A svájci agráriusok most lefolyt kongresszusán Wiegner György dr. zürichi egyetemi tanár szenzációs referátumban számolt be Szovjetországban szerzett tapasztalatairól. Előadását azzal kezdte, hogy ma Európában óriási harc folyik a humanizmus és a barbárság között. Ebből a harcból senkinek maradhat ki, mindenkinek dönteni kell, hogy melyik fronton sorakozik fel a harcosok táborában. Ehez az elhatározáshoz szükséges, hogy mindenki alaposan megismerje a bolsevizmust. A kommunizmusnak végzetes árnyoldalai mellett vannak világos és derült foltjai is. És éppen ebben rejlik veszedelme az európai kulturára. Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy Szovjetország a föld lakott részeinek egyhato-

dát teszi ki és közel 160 millió lakosa van. Ez a roppant embertömeg nem tisztán a terror miatt tűri a bolsevizmust. A bolsevizmusnak vannak rajongói, fanatikus hívei a birodalom minden részében, akik hisznek egy eljövendő paradicsomi állapotban, ha tervüket sikerül keresztül vinni. Helytelen volna gazdasági szempontból a szovjet erőfeszítéseit lebecsülni.

Szovjetország szomszédai már is érzik az egyre erősödő gazdasági nyomást, a melynek leginkább a külföldi mezőgazdasága van kitéve. Semmisen volna veszedelmesebb ilyen körülmények között, mint struccpolitikát folytatni az egyre növekedő veszedelemmel szemben. A gabona-dumpingot a fa-, len- és kender-dumpingot követte eddig a világon. Wiegner hosszabb időt töltött Szovjetország különböző vidékein. Ami legjobban feltűnt neki, az a fokozódó egyenlőtlenység. Nemcsak az egyes vidékek lakói között, hanem ma már mindenütt meg lehet találni egy új töképeződési folyamat nyomait. Vannak nagy számmal olyanok, akik gazdagodnak. A szovjet ezt nem is akadályozza meg tulságosan. Csak a munkanélküli jövedelmet és az ebből eredő tőkehalmozódást igyekszik minden áron lehetetlenné tenni.

Wiegner professzor mindenfelé, ahol utazása során megfordult, azt tapasztalta, hogy a lakosság életszínvonala sokkal alacsonyabb az európai ember átlagos életszínvonalánál. A magánkereskedelem még mindig nem szűnt meg egészen, azonban árai átlag 200—300%-kal drágábbak, mint a szovjet szocializált kereskedelmi üzemeinek, az állami elárusító helyeknek és a szövetkezeti üzleteknek az árai. Ezeknek árai viszont 30—40%-kal még mindig drágábbak a svájci árnál. Egyelőre titok, hogy milyen kalculációval dolgoznak a szovjet ipari és kereskedelmi üzemei. Nem lehet róla világos képet

kapni. A deficit nagy lehet és ezért titkolóznak.

A kommunista párt uralmon levő vezetői mindent az öt éves gazdasági terv keresztülvitelétől várnak. Kiméretlenül gázolnak keresztül minden látható akadályon, legyen az egyes személy, azaz megbízhatatlan mérnök vagy üzemvezető, vagy bármi más személyi vagy tárgyi akadály. Ezért vannak újabb napirenden a gazdasági ellenforradalmárok, valamint a lázadó parasztok ellen indított perek, amelyek rendszerint tömeges kivégzésekkel és Szibériába való száműzésekkel végződnek.

Az orosz mezőgazdaság régi elmaradott állapotából alig haladt előre a magángazdaságokban. A Stolypin-féle földreform az 1905. évi orosz forradalom után a parasztok tömegeit nem elégitette ki, a földéhség megmaradt s ezt használta ki Lenin, amikor a bolsevik forradalommal győzelemre vitte. Ő a legteljesebb mértékig elégitette ki az orosz parasztok földéhségét. Az 1923-tól 1928-ig eltelt öt esztendő a bolsevista rendszer megerősítését, a szovjet megszervezését szolgálta. Amikor ezzel a szervező munkával elkészültek, hozzá láttak a tulajdonképeni szocializálómunkához a paraszttirtokok is, amelyeknek eddig 25%-át valóban sikerült is szocializálni. Azt a parasztot, aki nem engedelmeskedik a kiadott rendeleteknek, rövid úton Szibériába száműzik. A nagy birtokból mindenütt mintaszerű, kollektív gazdaságot csináltak és a szovjet vezetőknek minden törekvése arra irányul, hogy ezeket a kollektív gazdaságokat szaporítsák. A termés 40%-át a paraszt köteles az államnak leadni, megmaradó 60%-ot megtarthatja, azt teheti vele, amit akar.

Wiegner professzor végül részletekben ismertette Szovjetország oktatási rendszerét, amely arra irányul, hogy a fiatal generációba beoltsa az európai kultúra iránt való gyűlöletet.

A koncentráció kudarca

Meghiúsultak a koncentrációs tárgyalások — Hírek Titulescu lemondásáról — A designált miniszterelnök új ajánlatai — Iorga meghajlik a király akarata előtt — A kis pártok akadályozzák a kibontakozást — A kisebbségek szerepe még mindig nem tisztázódott

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársának tudósításai a belpolitika izgalmas eseményeiről

A belpolitikai helyzet bizonytalanságának képe a hivatalos sajtóiroda éjszakai kommunikációja dacára sem hozta meg az új kormányt. Az uralkodó által engedélyezett 24 órás ultimátumnak annyi eredménye volt, hogy a pártok megkezdték a koncentráció részleteinek megtárgyalását. A nyilvánosság teljesen tájékozatlan afelel, hogy ezek a tárgyalások milyen stádiumban vannak. A pártvezérek ugyanis takakai szempontból nem nyilatkoznak és ez alkalommal csodálatosan érvényesül a pártérdek, amennyiben a legraffináltabb újságírói kíváncsiság sem képes érdemi nyilatkozatot szerezni arról, hogy mi történik a kulisszák mögött.

A kormánykrízis a főváros lakosságát fokozott izgalomban tartja és a tárgyalások kezdete óta állandóan hatalmas tömeg várakozik a királyi palota és az egyes miniszteriutak, de a különböző pártvezérek lakásainak kapui előtt is, hogy a tárgyalások minden fázisáról tudomást szerezhessenek.

II. Károly király uralkodói tekintélyének minden súlyával igyekszik a pártok közeledésének útjait egyengetni és szinte negyedóránként állanak meg a Calea Victoriei palota előtt a pártvezérek automobiljai, hogy az uralkodó kívánságait meghallgassák és ellenvéleményüket előbe terjesszék.

A délután folyamán olyan hírek terjedtek el, hogy Titulescu designált miniszterelnök megbízatását visszaadta az uralkodónak, mert a pártközi béke megteremtése nem sikerült, a

A kis pártok makacssága áll a megalakulás útjában

Ugyancsak közölte Titulescu miniszterelnök a kispártokkal is új javaslatát. A délután folyamán Lupu dr. hosszasan tárgyalt Goga volt averescanus belügyminiszterrel. Az egyes pártok vezérbizottságai azonban elutasították Titulescu javaslatát és ezt hamarosan értésére is adták. Különösen a kispártok nem hajlandók semmiféle koncentrációs kormányalakulásban résztvenni.

Titulescu erre harmadikban is új javaslatot ült elő: "A harmadik javaslat szerint az egyes pártvezérek tárcanélküli miniszterséget vállalnának, ez volna az ugynevezett személyiségi kormány, amely ellenőrző szerepet töltene be mindaddig, amíg a választások lezajlanak és akkor alakulna meg az új kormány, még pedig a parlamenti többség alapján. A harmadik javaslatot újabb tárgyalás alá vették az egyes pártok, de még nem nyilatkoztak magatartásukról.

A délután folyamán Titulescu egyik megbízottja telefonhoz kérte Iorgát, aki Valeni-Munti községben tartózkodik és felkérte, hogy haladéktalanul térjen vissza a fővárosba, hogy a sorsdöntő tanácskozásokon résztvehesen, de Iorga telefonba mondta:

— Nem megyek Bucurestibe, mindent elmondtam, amit elakartam mondani, különben is bármilyen formában alakulna meg a koncentrációs kormány, én minden feltétel nélkül részt veszek abban.

Titulescu egy félórával később megint telefonhoz kérte Iorgát, most is csak egy megbízottja beszélt a professzor pártvezérrel, akár csak első ízben és Ofelségére hivatkozott, mint aki feltétlenül elvárja Iorga azonnali visszatérését, mert mint a kispártok egyik legtekintélyesebb vezére, a döntő tanácskozásokon jelen kell lennie, hogy az uralkodó esetleg az ő véleményét kikérje.

A király akaratának meghajolt Iorga és kijelentette, hogy a következő negyedórán már megindul automobiljával a főváros felé.

Az Aradi Közlöny munkatársának sikerült egy Titulescuhoz közelálló személyiséggel beszélgetést folytatni, aki kijelentette, hogy Titulescu nem kedvetlenedett el a kudarcok miatt, de igen csalódott az egyes pártokban, mert soha sem hitte volna, hogy személyi kérdések miatt az ország sulyos helyzetében nem tekintenek az ország megmentésére

hírből azonban mindössze annyi igaz, hogy a koncentrációra való első tanácskozások meghiusultak és Titulescu most más irányban orientálódik.

Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítója a késő éjjeli órákban a következőket jelenti: Titulescu ma egész nap tárgyalt a különböző pártok vezérével, így Averescu tábornokkal, Ducuval, Maniu Gyulával, Lupuval s Gheorghe Bratianuval.

Már a kora délutáni órákban látta Titulescu, hogy a pártokat egy koncentrációs kormány megalakítására összehozni nem tudja, mert

a különböző pártérdekek azt teljesen lehetetlenné teszik.

Délután három órakor megjelent Titulescu a királynál, hogy az eddigi tárgyalásainak meghiusulásáról és annak okairól beszámoljon. Valószínűleg ekkor terjedt el a hír, hogy Titulescu visszaadta megbízatását. A kihallgatás után azonnal érintkezésbe lépett Ducuval, majd Maniuval és új javaslatot terjesztett előlük. Ezen új javaslat lényege az, hogy a kormányban minden párt vegyen részt, minden párt külön listával vegyen részt az azonnali kiírandó választásokon, hogy a pártok erőviszonyairól végre tiszta képet lehessen látni. Ugy Ducu, mint Maniu megígérték, hogy azonnal érintkezésbe kerülnek pártjaikkal, ami annál is könnyebb volt, mert a pártirodáknak napok óta megszakítás nélkül tárgyalnak a pártok legmarkánsabb vezető egyéniségei.

Titulescu vállalta a kormány megalakítását — mondotta informátorunk — és el is végzi a nagy feladatot, pedig már nagyon fáradt és ideges, mert legnagyobb meglepetésére a kis pártok olyan lehetetlen követelésekkel állnak elő, amelyek teljesíthetetlenek, de amelyek meg sem illetik őket. Eddig a kis pártok minden feltétel nélkül részt kértek maguknak

— Titulescu vállalta a kormány megalakítását — mondotta informátorunk — és el is végzi a nagy feladatot, pedig már nagyon fáradt és ideges, mert legnagyobb meglepetésére a kis pártok olyan lehetetlen követelésekkel állnak elő, amelyek teljesíthetetlenek, de amelyek meg sem illetik őket. Eddig a kis pártok minden feltétel nélkül részt kértek maguknak

Titulescu Blank Aristidet kívánja pénzügyminiszternek

A miniszterelnök az összes pártok koncentrációjával választási kormányt akar alakítani, amelybe minden párt delegálna egy ellenőrző megügyelőt. Vagy pedig egy pártönkivüli hivatalkormányt alakítana, amely azonnal kiírná a választásokat és biztosítaná azok sima lefolyását. Ez utóbbi megoldás esetén Titulescu fenntartaná magának a belügyi tárcát, míg két más tárcát két bizalmasa részére rezerválna. A bizalmasai neveit senki sem tudja, de a pénzügyminiszteri tárcát beavatott körök szerint Blank Aristidnek, az ismert bucuresti-i bankárnak ajánlaná fel, mert közismert az a nagy bizalma, amelyet ezen pénzmágnás iránt érez. A második tárcá a külügyi volna, nevek azonban nincsenek forgalomban.

Ehhez a megoldáshoz tartozna Titulescu már napokkal ezelőtt felvetett óhaja is, hogy 71 képviselői mandátumot hívei között osztana szíjjel és akármilyen új kormány következne, a belügyi, pénzügyi és külügyminiszteri tárcákat Titulescu, illetve bizalmasai részére ienn kell tartani.

Ducu este 11 órakor a liberálist párt nevében, Maniu pedig háromnegyed 11 órakor a nemzeti-parasztpárt nevében bejelentette, hogy ezt a megoldást elfogadja, ugyanakkor azonban a három kis párt: Lupu, Averescu és Bratianu Gheorghe pártjai ezt a tervet is elutasították, mert nem találják pártjuk érdekeit biztosítva.

KILÉNYI EDWARD

világhírű zongoraművész

hangversenye a Kulturpalotában

április 23-án este 9 órakor.

Jegyek: BLOCH papírkereskedésében.

a kormányzástól és most váratlanul akadályokat gördítenek és minden elintézési lehetőségétől mereven elzárkóznak.

Elkeseríti Titulescut Duca kétszínű játéka is, mert Duca kifélé híve a koncentrációnak, mert ez az uralkodó óhaja, mert ez is a legkézzelfoghatóbb kibontakozás a zűrzavarból, de viszont befelé egyáltalán nem gondol komolyan a koncentrációs kormányban való részvételre, mert pártjának konzervatív elemei, így Dinu Bratianu és Costinescu a kis pártokkal való együttműködés ellenségei. Bizonyára Gheorghe Bratianu személye miatt foglalnak álláspontot a kispártokkal való együttműködés kérdésében.

Ducu csak a nemzeti-parasztpárttal és Iorgával volna hajlandó a lúzert megteremteni.

Politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy Duca passzív magatartásával Titulescut akarja lehetetlenné tenni és le akarja járítani azt a politikust, akiben az uralkodó bizik.

Talán igaza lesz Titulescunak: a fejét kívánja majd a nép annak, akit pár nappal ez előtt hozsannával fogadott.

A mai nap komplikációit tulajdonképpen az a két vezérbizottsági ülés hozta meg, amit külön-külön a nemzeti-parasztpárt és a liberálist párt tartott. A nemzeti parasztpárt vezérbizottsága egyhangúlag úgy határozott, hogy nem veszt részt abban a koalícióban, amelyben kivülről csak a liberálist párt foglalna helyet. Indokul azt szögezték le, hogy a párt hajlandó lett volna áldozatok árán is a nemzeti egység kormányának létrehozását elősegíteni, hiszen a pártkormány a lemondását is ezért nyújtotta be, azonban a liberálistokkal folytatott tíz éves harcok után saját híveivel szemben politikai erkölcsatlenségnek tekinti a liberálistokkal való társulást. Esetleges választás alkalmával is a fonák helyzetek egész seregére adna alkalmat egy ilyen kormány megalakulása. Éppen ezért azt a javaslatot teszi Titulescunak, hogy

alakítson a lefolyó választásokig hivatalnok-kormányt és a kialakult erőviszonyok alapján ekkor átalakulna a kabinet.

Érdekes, hogy ezzel párhuzamosan a liberálist párt végrehajtó-bizottsága is olyan álláspontra helyezkedett, hogy nem léphet be abba a kormányba, amelyben a nemzeti-parasztpártiak vesznek részt. Ezt az álláspontot különben a régi miniszterek szögezték le.

Éjjel egy órakor jelenti az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítója: Titulescu designált miniszterelnök a pártok magatartását úgy akarta kontrakarirozni, hogy este nyolc órakor újabb ajánlatot tett.

A kis pártok avval indokolják meg ellenállásukat, hogy Titulescu pénzügyminisztersége nem elfogadható, mert ez a tárcá csak egy teljesen pártmentes tekintély kezében lenne biztosítva, a prefektusi állások betöltését úgy kívánják, hogy az illető megye legmagasabb állású bírója foglalja a prefektusi méltóságot el, végül tiltakoztak az ellen, hogy Titulescu kiszakítson magának 71 képviselőt, mert evvel a népakarat megint megvolna hamisítva, ugyanez áll a másik két miniszteri tárcára is.

Titulescut mélyen lesújtotta és megdöbbentette a kispártok makacssága és kijelentette, hogy a kispártok kizárásával fogja a kormányalakítást megkezdéséni.

Ez a megoldás az ország szempontjából talán a legaldásosabb volna az országra nézve, mert ha az összes ellenzéki pártok a kormány kötelékébe tömörülnek, féltő, hogy a szélsőséges pártok, így az antiszemita és kommunisták megerősödnek. Angol mintára megalakulna a lojalis „Ötelsége ellenzéke”, egy ilyen ellenzék már azért is létékony hatással volna a kormányzásra, mert jogos kritikát gyakorolna az esetleges hibák felett.

A Morningpost mai száma azt írja, hogy a király legutóbbi londoni tartózkodása alatt már

világosan látta, hogy el kell hagynia a spanyol trónt.

Ezért vagyontárgyai nagyrészt likvidálta. Madridi és ostendei versenystáloit feloszlata.

A miniszterelnökségi sajtóiroda jelentése a krízisről

Késő éjszaka érkezett jelentés a miniszterelnökségi sajtóiroda jelentését közli, amely a következőképpen hangzik:

„Bár az összes pártok megegyeztek abban, hogy koncentrációs kormányt alakítanak, a koalíció részleteinek megbeszélése során olyan feltételeket szabtak, amelyek miatt nem tudtak megegyezésre jutni és a koalíciós-kabinet megalakítása lehetetlenné vált.

Egy óra után érkezett jelentések már a hivatalnok-kormány megalakításának lehetőségeit is jelentékenyen legyengítik. Tekintet-

tel arra, hogy ennek a kabinetnek megalakulása elé máris olyan akadályok merültek fel, amelyek a kormány uralmát még a választások levezetéséig sem biztosítják, a király holnap délelőtt két irányú megoldási forma felé folytat ujjab tanácskozásokat. A két megoldási irány a következő lehet:

Madridból jelentik: A forradalom egyre terjed és napról-napra számosan csatlakoznak a köztársasági párthoz. A kormány három dologra terjeszti ki az eljárást:

1. Kik terhel a felelősség az 1921. évi mellilai puccsért, amikor a diktatúrát átvették.

2. Kik vettek részt az első diktatúrában.

3. A jaccai összeesküvők elítélésének ügye.

Mind a három ügyben lefolytatandó vizsgálat voltaképpen a király ellen indul.

tel arra, hogy ennek a kabinetnek megalakulása elé máris olyan akadályok merültek fel, amelyek a kormány uralmát még a választások levezetéséig sem biztosítják, a király holnap délelőtt két irányú megoldási forma felé folytat ujjab tanácskozásokat. A két megoldási irány a következő lehet:

A tisztviselői-kormány meghiusultával vagy személyiségek kabinetje alakul meg, vagy pedig Bratianu György, dr. Lupu és Ave rescu pártjainak részvételével ugynevezett kis koalíció venné át az uralmat Averescu elnök loto alatt.

modern mozgásművészet a maga formájára alkotja meg a zenét, amely számára legfőbb alátámasztéka egy formai megnyilatkozásnak. De Pataki Veronika tanítványainak művészete zenei alátétés nélkül is teljes mértékben érvényesül, legfeljebb a meglátásokra be nem idegzett közönséggel zene hiányában nehezebben érteti meg mondanivalóját.

Már volt alkalmunk látni Pataki Veronikát az aradi kulturpalota színpadán. Ekkor mutatkozott be közönségének a fiatal művésznő. Mindenki tudta, hogy amit produkál, az nem osztályozható a klasszikus tánc kategóriájába. Az ő művészete és mondanivalója társadalmi vonatkozású művészi megnyilatkozása az életnek — a mozgásnak. A fiatal művésznő bemutatkozását tomboló siker kísérte és bizonyos, hogy a szombat esti előadás közönségét is frapirozni fogja, hogy a „néma” generációknak mennyi minden mondanivalójuk van azok számára, akik eddig talán tudomást sem szereztek létezésükről. S. A.

Spanyolországban a kivégzett tiszteket élőknek nyilvánították

Madridból jelentik: A kormány amnesztia-rendeletet adott ki, amely a közönséges büntetésekre is kiterjed. Akinek csak négyévi szabadságvesztési büntetése volt hátra, azt szabadlábra bocsájtották. Aki ellen hat évet meg nem haladó szabadságvesztést indítványoztak, az ellen az eljárást megszüntették. Külön rendeletet adtak ki a kivégzett *Fernandez* kaptányok családtagjainak ellátásáról. Kimondták, hogy ezek a kapitányok élőknek tekintenek és további előléptetésben lesz részüik. Így családtagjaik éppúgy megkapják a fizetést, mintha a család fő élne, sőt a fizetés időnként emelkedik. *Rioto Domingo* és *Borio* miniszterek tegnap Párisból Madridba érkeztek és a nép lelkesen ünnepelte őket.

Betörés miatt letaróztattak egy váradi kereskedőt

Százötvenezer lej értékű árut lopott egy szomszéd kereskedőtől. — Egy deaktív érdekes trükkrel lepőzte ő a tolvajt

Néhány nappal ezelőtt a nagyváradi rendőrség őrizetbe vette *Riskó Béla* kereskedőt, aki a *Luca P. Niculescu* nődivatruház kárára nagyszabású betörést követett el. Az érdekes eset részletei a következők:

Riskó Béla a divatruház alkalmazottja volt és előzőleg a cég szatmári fiókját vezette. Minthogy itt deficit mutatkozott, a nagyváradi fiókhoz került. Egy alkalommal hűtlen kezelésem érték, amiért elbocsájtották. *Riskó* elbocsájtása után, volt munkaadója mellett lévő üzlethelyiségben önállósította magát. A kis bolt eléggé jól ment, de ezzel szemben a *Luca P. Niculescu*-cég vezetője észrevette, hogy napról-napra több áru hiányzik üzletéből. A cégfőnök feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen. Az államrendőrség egyik detektívje cselhez folyamodott, cigaretta- és papirtapapirosokkal leragasztotta a divatruházba

Képeket vásárol a város

az aradi festők kollektív kiállításáról
Lutai Cornel dr. polgármester és Raicu

Aurel dr. alpolgármester ma meglátogatta az aradi festők kollektív kiállítását a kulturpalotában és elismeréssel adóztak az ott kiállított művészek gyönyörű produktumai felett.

A város vezetői körülbelül 10 képet kiválasztottak, mert szándékukban van mintegy harmincezer lej értékben képet vásárolni, ami annál is örvedetesebb, mert a város igen értékes képekhez jut olcsó pénzért, viszont a nagyon reászoruló művészeket is segít ezzel a képvásárlással. A kiválasztott képek között van: *Sima, Pataky Sándor, Paál Albert, Kiss Károly, Beleznyay István, Olanescu, Wolff Károly és Iritz Sándor* egy-egy alkotása.

Értesülésünk szerint a szombati tanácsülés dönt a képvásárlás ügyében.

* **Szenzációs élményekben lesz része** Arad színházlátogató közönségének, a vasárnap délutáni és esti előadás. Darvas Ernő két legjobb szerepében, hosszú idő után, ismét az aradi közönség elé lép. A híres amerikai vigjáték, a „Fruska” főszerepét és *Molnár Ferenc* világhírű drámájának, a „Marschal”-nak a főszerepét játssza el a színházkedvelő aradi publikumnak. Darvas Ernőt nem kell különösen bemutatni az aradi közönségnek. A lelkes kis művészcsoport már hetek óta készül szorgalmasan az előadásra, amely meglepetés lesz mindenki számára. Este 9 órakor a „Fruska” kerül színre, az a világsiker aratott amerikai vigjáték, mely a budapesti Belvárosi Színházban 100 előadást ért meg. Szereplői mind egytől-egyig elsőrangú reprezentánsai a színháztársaságnak. *Bánkury Kornélia, Jancsó Jolán, Fonyódi Erzsébet, Vásárhelyi Lidia, Karácsonyi Miklós, Aradi György stb.* A délutáni előadás keretében, *Molnár Ferenc* ismert vigjátéka, az „Ibolya”, a „Marschal” és *Török Rezső* nagy sikerű tréfája, az „Impressziók” kerülnek színre. Mindkét előadás olcsó mozi-helyi árakkal, a legdrágább jegy 50 lej. Jegyet a színház pénztára már tegnaptól kezdődőleg árusít.

* **Lezajlott a Szentgyörgyi István jubileumi ünnepsége.** Kolozsvárról jelentik: Tegnap este zsúfolt ház előtt ünnepelték a kolozsvári Magyar Színházban Szentgyörgyi István születésének kilencvenedik évfordulóját. A beteg fekvő művész üdvözlő levelét dr. Janovics Jenő olvasta fel, majd Kovács Dezső méltatta Szentgyörgyi István működését. A jubileumra számos üdvözlő távirat érkezett.

Színház — Irodalom — Művészet

Pataki Veronika művészete

A mozgásművészeti iskolája és táncsoportja szombaton fellépnek az aradi színházban.

Rendkívüli élményben lesz része a város kulturtársadalmának szombaton este. *Pataki Veronika* mozgásművészeti iskolájának növendékei és táncsoportja lépnek az aradi színház rivaldájára. Egy akarásokban érett generáció kulturmegnyilatkozása lesz ez az esemény, hiszen a mozgásnak, mint őserőnek fejlődése a *Pataki Veronika* által interpretált vinalon éri el a magasabbrendű művészet fogalmát.

Az életformák és megnyilatkozási formák bomlásának időszakában generációk hosszú sorozata lépett az élet színpadára. Ezekről talán mint „néma” generációkról fog megemlékezni a történelem, pedig ezeknek az élet minden vonatkozásában súlyos mondanivalójuk vannak. *Pataki Veronika* és tanítványai szólni akarnak az emberekhez, keresik a közlési formát és a mozgás mint az őserőnek legizmosabb megnyilatkozása, társadalmi beállítottságot kapott, értelmünk szerint való művészetté avanszált, amelylyel a „némaság” dacára is sok mindent ki tudunk fejezni, amely tudat alatti őstön és érzés komplexumunkban rejtőzik.

Pataki Veronika mozgásművészeti iskolájával az első Romániában, aki az emberiségnek közös mondanivalóját akarja hirdetni a maga művészetével. Hosszu hónapok fáradságos munkájának produktuma lesz a szombat esti előadás. És nem lehet csodálkozni azon, hogy a fiatal művésznő extázisba nyúló féltő remegéssel várja az előadás napját. Tanítványával precizen sikerült megértetni mindazt, amit akart, velük már könnyedén elbeszélget a mozgásművészet nyelvezetén. Csak az problémátikus előtte, hogy ezt a súlyos és sokatmondó megnyilatkozási formát sikerül-e százszázalékosan átvinni a közönség tudatába. Németországban, Svájcban, Hollandiában és Spanyolországban a mozgásművészetnek ez a típusa már lelki-szükséglet, ugyanolyan lelki-szükséglet, mint a néma, de sokatmondó filmművészet. *Pataki Veronika* művészetében nem a zene eszmei tartalmának ad mozgókifejezést, hanem a gondolatnak, annak a gondolatnak, amely az értelmi élet minden terepén az emberek körül settenkedik, problémákká duzzad és mint tudat alá tiport energia a felszínre kívánczik. A

Nem sikerült megbuktatni az angol kormányt

Leszavazták a bizalmatlansági indítványt — Az angol alsóház izgalmas esti ülése — 252 szavazat a munkáspárt ellen és 305 mellette

Ejtel 2 órakor jelentik Londonból: Ma este nagy izgalom mellett folyt le az angol alsóházban a liberális ellenzék bizalmatlansági indítványának vitája. Amikor a bizalmatlansági indítvány elhangzott, **Marcdonald**, a labour-party vezére, angol miniszterelnök kijelentette, hogy amennyiben bizalmatlanságot szavaznának kormánya ellen, azonnal benyújtja lemondását.

A szónok **Chamberlain** volt külügyminiszter volt, aki élesen kritizálta a liberálisok két-színű játékát és rámutatott Lloyd George politikájának visszasságára, amellyel azt a lát-

szatot szeretné kelteni, mintha új választások levezetését óhajtaná, pedig éppen ő fél legjobban egy új választástól, mert ez bizonyítaná a liberálisok népszerűtlenségét.

Utána Morrison konzervatívpartii szónok párhuzamot vont a konzervatívok és a munkáspárt politikai utjai között és azt fejtegette, hogy a két párt között elvi különbség nincsen.

Majd megejtették a szavazatot, amikor is 252 szavazat a munkáspárt ellen és 305 mellette szolt. Az eredinény kihirdetését a kormánypart óriási lelkesedéssel fogadta.

Kürten pszichológiai rejtélynek

A düsseldorfi tömeggyilkosság ügyében fontos tanuvallomások hangzottak el — „Rólam még sokat fognak írni a lapok“

Düsseldorfból jelentik: Napról-napra jobban dől meg a bíróságnak az a skolasztikus fellevele, hogy a düsseldorfi rémtetteket más követte el és Kürten csak lelki betegségéből válalja magára a bünteteket. A tanuk által felhozott adatok ugyanis teljesen megegyeznek Kürten vallomásával. A mai napon a Schert-Hahn-Goldhauban-féle gyilkosságok kerültek tárgyalásra. A tanuk vallomása szerint Schert vándorlegény, akit Kürten megölt, jóindulatú ember volt és így el-esik a vádlottnak az a védekezése, hogy az áldozat krakélereskedett vele. Hahn Mária esetével kapcsolatban husz tanu hallgatnak ki. Ezek közt Kosselsky Mária, Hahn Mária barátnője azt vallja, hogy Mária szívesen sétált férfiakkal, főleg ha alkohollal levetették a lábáról. A következő tanu Sage asszony, aki Kürtennek szomszédja volt és elmondja, hogy az asszony sokszor panaszkodott neki, hogy férje állandóan nők körül forog és tegnap este — mondta egy izben — olyan szennyesen jött haza, mint egy disznó. Ezután egy K. nevű asszonyt hallgattak ki, aki jóban volt Kürtennel és aki őt egy éjjel fojtogatni kezdte.

Schneider rendőrszerviselő a következő tanu, aki először hallgatta ki Kürten. A vádlott kezdettől fogva úgy állította be magát, mint vala-

mi pszichológiai rejtély és egy izben azt mondta: — Rólam még sokat fognak írni és ezzel még sok pénzt fognak keresni.

Schneikert írásszakértő beszámolt arról, hogy a vádlott kezeirása teljesen azonos azokkal az írássalakkal, amelyek az általa küldött levelezőlapokon láthatók. Ilyen leveleket küldött Kürten a düsseldorfi rendőrségnek, a „Freiheit“ és a „Duisburger Niederrheinische Arbeiter Ztg“ szerkesztőségének. Kürten ezeken a levelezőlapokon csupa nagybetűt használt. Berg orvos a Hahn Márián talált sérülésekről mondta el szakvéleményét, majd az elnök déli szünetet rendelt el.

Bűnügyi zárlat a Timisiana volt vezérigazgatójának kétmilliójára

A Timisiana bűnügyének újabb szenzációja — A kolozsvári vizsgálóbíró feltűnést-keltő határozata

Kolozsvárról jelentik: A Timisiana Bank bűnügyének újabb szenzációja van. A kolozsvári vizsgálóbíró bűnügyi zárlatot rendelt el **Sitescu Pantelimonnak**, a bank volt vezérigazgatójának vagyonára. Azt a lavinát ugyanis, amelynek következtében **Oprea János** és **Ar-**

Chicago polgármesterének egy turócmezei cselédleány a felesége

Beszélgetés a volt drótostót újának miskolci rokonával

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy az Amerikai Egyesült-Államokban lefolyt legutóbbi közigazgatási választások során, Csikágó polgármesteri székébe egy turócmezei szlovák, **Csermák Antal** került. Csikágó polgármesterének kiterjedt rokonsága él Szlovénországban, jobban mondva: Miskolcon. **Csermák János** 70 éves vasgyári kegydíjas az előkelő pozícióju urnak az unokabátyja. Az egyik csehszlovákiai magyar lap munkatársa felkereste **Csermák Jánost**, aki teljesen visszavonult életet él és nem szerzett tudomást a lapokból **Csermák Antal** amerikai sikeréről. Természetesen **Csermák Antaltól** a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott a „rokon“. Ezeket mondotta:

— Mindig tudtam, hogy az „Ant“ sokra fogja vinni. Pöttömnyi korában megjósoltam az apjának, meg az anyjának. Hogyne, amikor már ötletes korában kibujt a fogó és olyan hajjal született, hogy rögtön akár fenni is lehetett volna.

Csikágó polgármestere 45 évvel ezelőtt Turócmeze egy kis falujában született. Huszonkét éves korában összeismerkedett egy cselédleánnyal, aki a turócszentmártoni rendőrkapitánynál szolgált. **Csermák Antal** és **Csermák János** között nagy versengés folyt a leány kezéért, ezért úgy döntöttek, hogy az veszi feleségül a leányt, aki meghatározott időn belül kitűzött vándoruton több pénzt tud szerezni. **Csermák Antal** 42 krajáccal többet szerzett, mint riválisa, a leány tehát az övé lett.

Hadianyagpanamával több milliárd lejjel károsították meg az államot

Szenzációs botrányper tárgyalásnak Bucuresztiben — Nagy érdeklődés a tárgyalás iránt

Bucuresztből jelentik: Páratlan érdeklődést vált ki egész Romániában az a botrányos bűnpör, amelynek főtárgyalása néhány nap múlva kezdődik a bucureszt-i törvényszék előtt. A vádlottak között szerepel **Popescu** tábornok, **Presbiteria** ezredes és több magasrangú katonatiszt is. Az ügyészség szerint **Popescu** tábornok és társai, mint azt annak idején a lapok is közölték, óriási tömegű, teljesen hibátlan hadianyagot

adtak el egy vállalatnak, nagy anyagi ellen-szolgáltatás fejében.

A tábornok és társai a manipulációkat állítólag úgy követték el, hogy az egyébként teljesen ép hadianyagot használhatatlannak minősítették és mint ócskavasat adták el. Az államkincstár kára meghaladja a 18 milliárd lejt, tehát mintegy négyszer annyit tesz ki, mint amennyi Románia külföldi kölcsöne volt.

zenovici bankigazgatók a vádlottak padjára kerültek, **Sitescu Pantelimon** indította meg, aki röpiratban leplezte le a bank üzelmét. De a Timisiana vezetősége sem maradt adós **Sitescu Pantelimonnak**, hanem feljelentést tett a kolozsvári ügyészségen a volt vezérigazgató ellen, akit azzal vádolt meg, hogy 1928-ban és 29-ben, amikor a bank az ő vezetése alatt állott, sajátkezűleg megváltoztatta a kész mérleg adatait, csak hogy kedvezőbb üzleti eredményt mutasson fel és minél magasabb tantiemet kaphasson.

A feljelentés kérte a kolozsvári ügyészséget, hogy rendeljen el bűnügyi zárlatot **Pantelimon** vagyonára és foglalassa le a Timisiana terhére megítélt és letétbe helyezett 2 millió lejnnyi kártérítést. A kolozsvári vizsgálóbíró átvizsgálta a bank 1928-as és 29-es üzleti könyveit és miután a feljelentés adatait beigazolválta látta, a könyvszakértők szakvéleménye alapján elrendelte a bűnügyi zárlatot **Sitescu Pantelimon** vagyonára s lefoglaltatta azt a kétmilliót is, amelyet a volt vezérigazgató részére a bank letétbe helyezett.

Amikor a gyilkost nem akarják letartóztatni

Megölte vejét, de hiába jelentkezett a nagyváradi ügyészségen

A román husvét második napján egy esapzothaju, izgatott parasztember jelent meg az egyik nagyváradi ügyvédnél. Elmondotta, hogy megölte a vejét és arra kérte az ügyvédet, hogy tartóztassa le. Az ügyvéd helytel kínálta az izgatott embert, aki elmondotta, hogy Biharon lakik, husvét vasárnapján **Takács János** nevű veje részegen jelent meg házában, ezért vasvillát ragadott elő és **Takácsba** döfte, úgy, hogy az nyomban szörnyethalt. A tényállás ismeretében a jogász személyesen felkísérte a gyilkost az ügyészségre, ahol azonban, ünnepnap lévén, nem talált senkit. Végül hosszú keresgélés

után megtalálták a soros vizsgálóbíró, aki azonban kijelentette, hogy ügyész hiányában nem tartóztathatja le a gyilkost.

Nem volt mit tenni, az ügyvéd megnyugtatta kliensét, felszólította, hogy menjen haza, nyugodtan várja be letartóztatását, mert ő arról gondoskodni fog. A gyilkos gazdálkodó szót fogadott és hazament. A soros ügyész csak délután szerzett tudomást a különös esetről, ezért telefonon intézkedett a községi esendőrségnél, hogy **Radu Pétert** tartóztassák le. A csendőrség végre is hajtott a letartóztatást és így a gyilkos csak jelentkezése utáni 24 órára került a hatóság kezére.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órakor:
CENTRAL MOZGÓ: EGY TEST KÉT LÉLEK. Bűnügyi dráma. **Paul Lindau** színműve nyomán. Főszerepekben: **Fritz Kortner** és **Heinrich George**, a két kiváló német jellemszínész. Partnerejük: **Nagy Kató**. 100 %-os németül beszélt slágerfilm. (Előadások megkezdésekor az aítokat bezárják).

SELECT MOZGÓ: Utohára. A BOLDOGSÁG FANTOMJA. Megható életkép. **Karina Bell** és **Michael Tschow** val a főszerepekben. Az egész cselekményt nagyszerű, hangulatos melódiaú fastik aká, Csodás ballettel jelennek. (Hagyományos helyárok).

ELITE MOZGÓ: Premier! A VÉNKISSASSZONY TITKA. Dráma. **E. Marlitt** közismert műve nyomán. Főszereplők: **Marcella Albani**, **Anton Pointner** és **Hermann Pichs**.

GRADISTE MOZGÓ: Új műsor! PIROS ÉS FEKETE. Stendhal világhírű regénye nyomán. Főszerepekben: **Lil Dagover**, **Ivan Mosjoukine** és **Agnes Mosjoukine-Petersen**. (Előadások: 7 és 9 órakor).

HIREK

Ha én pénzügyminiszter lennék!

Ha nekem most néhány ezer lejem volna, nem mennék én sem Monte-Carloba, sem máshova, nem gondolnék a nyári szabadságra, nem fizetném azt adóba be, a házigazdámot is messze elkerülném, ha nekem meg volna most az a néhány ezer lejem, ami pillanatnyilag évek óta nincs meg, felülnek a vonatra és meg sem állnék Bucurestűg.

Meg kell mondanom, hogy a halászhhoz semmit sem értek, de Bucurestiben mégis érvényesülnek, mert ott most erősen zavarosak az állapotok az egyes miniszteri előszobákban és a nagy zavarban talán nekem is sikerülne egy tárcát halászni. Egy kis, jó pénzügyminiszteri tárcát. Nem vagyok nagyravágyó ember, nem is vagyok önző, élni és élni hagyni az én elvem is, a többi tárcát szívesen átengedném akárki másnak, de a pénzügyminiszteri tárcát, azt magamnak tartanám meg.

Oh, ha én pénzügyminiszter lehetnék. Csak huszonegy órácskúra.

Azonnal munkába kezdenék, nem tölteném az időmet beiktatásokkal, fogadásokkal, hivatali elfoglaltságokkal és miegyébvel, hanem munkába lépnek. Aldásos munkába.

A pénzügyminiszter nagy ur! Pénzügyminiszteri tárcához tartozik egy pár külföldi utazás előlegezett költsége, a sok adó, áldozati és nemáldozati. Ő őrzi a pénzt és ugyancsak valamelyik pénzügyminiszteri elődöm takarította, seperte ki az államkasszát, amikor kiköltözött a minisztériumból.

Ha én pénzügyminiszter lehetnék, huszonegy óra alatt szanálnám magamat, töröltetném az adómat, töröltetném a terheimet és rühelyezném ellenségeimre. Ugy képzelmek el ennek a fontos pozíciónak a betöltését, hogy csinálnék egy kis deflációt, a visszavont pénzeket pedig elraktároznám. Minek terhelni még evvel is az állami hivatalnokokat. De nem venném a lelkemre, ha valamelyik rakárban az egerek kezdenék ki a visszavont pénzkötegeket.

Vagy talán arra való a pénzügyminiszter, hogy az állam és a nép érdekeit Argus módjára szem előtt tartsa? Nem tudom, de gondolkodni fogok a dolog fölött, addig jön majd pénzem is valaholnan, hiszen előreláthatólag van még időm, a kormány megalakulásáig.

(Sz. K.)

— **Időprognózis.** Délnyugatról terjeszkedő enyhülés, borulással és lecsapódásokkal.

— **Vezércikkinkhöz.** Érdekes vezércikket hozunk mai számunk élén, V a r j a s s y Lajos dr., az aradi Kereskedelmi és Iparkamara volt főtitkárának tollából, aki a „Világválság problémái” címen írott könyvét most rendezte sajtó alá. Varjassy dr. sokoldalú közgazdasági képzettségének és széles horizontu látókörének lesz megnyilatkozása a könyv, amelynek érdekes megállapításait a szerző az Aradi Közlöny számára írott külön cikkeiben, érdekes és tanulságos tömörítésben foglalja össze. Varjassy dr. következő cikkére máris felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Nem mondott le Temes megye prefektusa.** Még a kormány lemondása előtt, híre terjedt annak, hogy Boleanu Valér dr., Temes megye prefektusa lemondott. A híresztelések azonban nem felelnek meg a valóságnak. Ma délelőtt Boreanu Traian, a kerületi kormányzó titkára kijelentette munkatársunk előtt, hogy a prefektus nem mondott le. Boleanu Valér dr., az ünnepek után megjelent hivatalában és munkáját a legnagyobb energiával végzi. Ma Bocu Sever kerületi kormányzónál jelent meg, ahol a volt aradi prefektussal hosszasan tárgyaltak.

— **Gondatlanságból okozott emberölés vádja báró Bornemissza István ellen.** Budapestről jelentik: A budapesti honvédtörvényszék befejezte báró Thyssen Bornemissza István ügyében a vizsgálatot és a fiatal báró ellen gondatlanságból okozott emberölés címén emelt vádat.

Megfojtotta férjét egy miskolci uriaszony

A gyilkosság után jelentkezett a rendőrségen — Egy boldogtalan házasság következményei

Miskolcraól jelentik. Varga Béláné született Trizsnya Hermin megölte férjét Varga Béla 42 esztendőös magánzót. A gyilkosságot a cselédleány vette észre tegnap este és a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett. Vargáné elegánsan felöltözött, majd elment a rendőrségre és bevallotta, hogy férjét ő ölte meg egy nyaksállal, mert az este 8 órakor részegen jött haza és brutálisan bánt vele. Az asszony elmondotta, hogy 5 évvel ezelőtt lett Varga felesége, aki akkor gazdagon tért haza Amerikából.

Férjével boldogtalan házasságot élt, aki 1929-ben elmegyógyintézetben is volt, de később az asszony segítségével kikerült onnan és azóta együtt éltek. Tegnap este részeg állapotban pénzt kért tőle, mire az ágyra dobta a férfit és a közelben lévő nyaksállal megfojtotta. Az asszony erős felindulással védekezik és tagadja azt, hogy tettét előre fontolta meg. Ennek ellentmond az, hogy a cseléd előtt leplezte a gyilkosságot és nyugodtan megvacso-razott és csak azután jelentkezett a rendőrségen, mikor a cseléd a hálószobában a holttestet felfedezte.

Kommunista terrorszervezet egy regáti iskolában

Tizenkét diákot letartóztattak — A házkutatások megdöbbentő eredményei

Bazargicból jelentik: Ma éjjel Bazargicban szenzációs letartóztatások történtek. A rendőrség emberei, az ügyészség közegeivel karöltve, már hónapok óta nyomoztak egy kommunista bűnüggyel kapcsolatosan és a nyomozás eredményeként, tegnap az államügyész rendelete folytán, letartóztattak tizenkét diákot, akik az ottani bulgár fiúiskola növendékei.

A megcitett házkutatáskor rengeteg propaganda-röpiratot és terrorszervezkedési utasítást találtak, azonkívül sok lázadásra izgató brosurát is sikerült elkobozniok. Megállapította a nyomozó hatóság azt is, hogy a letartóztatott diákok egy kommunista terrorszervezet tagjai voltak és földalatti szervezkedésre vállalkoztak. A nyomozás tovább folyik.

1 liter

Denaturált szesz

36 Lei

Hálik Péter festéküzletében
Szinház-épület.

— **Gróf Bethlen István huszárezredesi egyenruhában.** Budapestről jelentik: Bethlen István gróf miniszterelnök, ma délelőtt huszárezredesi egyenruhában kihallgatáson jelentkezett a kormányzónál, akinek köszönetet mondott azért a megleghangu kormányzói kéziratért, amelyet Horthy kormányzó 10 éves miniszterelnöki évfordulója alkalmából küldött neki. Ezenkívül köszönetet mondott a miniszterelnök a kormányzónak a szolgálton kívüli viszonybeli ezredessé történt kinevezésért is.

— **Meghalt — 115 éves korában.** Londonból jelentik: A napokban halt meg Franklínban (Maryland) egy Burgett Colman nevű 115 éves ember. A ritka kort elért ember kétszer nősült és első házasságából 12, míg második házasságából 21 gyermeke származott. Fiai közül kettő már a 70. életét érte el.

Georgette és selyem gallérok az utolsó páriai divat szerint

KELL ÉS KRAUSZ-nál

— **Betörés Szászvároson.** Szászvárosról jelentik: Tegnap este Halmos János lakását kifosztották. Hivatali teendői után Halmos János feleségével a moziba ment. Mikor hazaért, meglepetten látta, hogy lakása nyitva van és bent a szekrények tartalma szét van dobálva. Mikor behatóbban kezdtek vizsgálni a dolgokat, rájöttek, hogy az összes férfi ruhák hiányoznak. Azonnal értesítették a rendőrséget. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a lakást álkulccsal nyitották ki, amelyet a tettes maga készített.

— **Sztrájkba léptek a világosi állami tanítók.** Tegnap délelőtt feltűnést keltő távirat érkezett az arad megyei tanfelügyelőséghez, amelyben a világosi tanítók bejelentik, hogy miután három hónapja nem kapnak fizetést, sztrájkba lépnek és mindaddig nem kezdik meg az előadásokat, amíg hátralekös illetményeiket kézhez nem veszik. A tanítók tegnap reggel, az előadás megkezdésekor közölték a tanulókkal, hogy három hónapja egyetlen bani fizetést sem kaptak, ezért mindaddig megszüntetik a tanítást, amíg felsőbb hatóságai ki nem utalják fizetésüket, majd a tanulókat hazaküldték és a tantermeket bezárták, egyben pedig elhatározásukról értesítették a tanfelügyelőséget, amely a szókratlan bejelentésről nyomban értesítette a közoktatásügyi minisztériumot.

Dolgoznak a cuzista agitátorok

Éjfél támadás a bukovinai Suceava község zsidó lakossága ellen

Bucurestiből jelentik: A „Dimineata” jelentése szerint, a srojin megyei Suceava község a felhámadás éjjelén súlyos antiszemita zavargások színhelye volt. Cuzista agitátorok által felheccelt parasztok pontosan éjjelkor kövekkel és botokkal felszerelve, bejárták a falut s az összes zsidó házak ablakait beverték, ezután betörték néhány házba, felzavarták almukból az alvó zsidó családokat, a házakat pedig lerombolták, porrázuzva mindent, ami a kezük ügyébe akadt.

A zsidó lakosság körében irtózatossá vált a pánik tört ki. Segítségért kérték a helybeli csendőrség vezetőjétől, aki azonban kijelentette, hogy tehetetlen a tömeggel szemben.

A csernovici tartományigazgatóság táviratilag kért felvilágosítást a strojineti hatóságoktól a történetekre vonatkozólag. A Dimineata követeli, hogy a belügyminisztérium rendeljen el sürgős vizsgálatot a suceavai pogroméjszaka ügyében és hivatalos kommunikációban hozza a történeteket a közvélemény tudomására.

— **Egy nyugalmazott magyar postaigazgató tragédiája.** Budapestről jelentik: Ma délelőtt a járókelők a Mènesi-úton, egy padon holtan találták Vucskits László nyugalmazott postafőigazgatót. Vucskits László évtizedekes keresztül Sopronban, majd Szombathelyen működött. Több évtizedes szolgálat után a postafőigazgatót 1926-ban nyugdíjazták, aki ekkor Budapestre költözött. A postafőigazgatót az elmúlt héten egymásután két nagy csapás érte. Közvetlenül egymásután halt meg öccse és 25 éves leánya. Vucskits Lászlót ezek a csapások rendkívül megviselték és ma reggel megihletősen gyengélkedő állapotban elindult hazulról a templomba, hogy ott megbeszélje leányának rekviemjét. Az idős ember a Mènesi-úton azonban rosszul lett, egy padra leült és pár perc múlva szívroham következtében meghalt.

— **Bestiális gyermekgyilkosság.** Budapestről jelentik: Kegyetlen módon véghzvívt csecsemőgyilkosság történt a mai napon Felsőtárkány községben. Aradi András géplakatossegéd négyhetes csecsemőjének száját sóval megtömte, minek következtében a gyermek több órai borzalmas szenvedés után meghalt. A bestiális apát a csendőrség letartóztatta, aki azzal védekezett, hogy a gyermeknek a szájába azért tömött sót, mert el akart menni hazulról és az anyósa nem akart a gyermekre ezalatt felügyelni.

Bratianu Vintila váravelencei állomásfőnök pénzügyi tranzakciója

Az utánvételi összegekből fizeti a tisztviselőt.

Nagyváradról jelentik: A nagyvárad velencei vasútállomás főnökét Bratianu Vintilának hívják, de ennél sokkal érdekesebb az a felfogás, amelyet a saját hivatali hatalma felől táplál. Stein nagyvárad szappangyáros nagyobb összegű utánvétellel árut küldött egyik erdélyi vevőjéhez, azonban az összeg megérkezését hiába várta. Reklamáló levelet írt, mire azt a választ kapta, hogy az utánvételt szabályosan kiváltották és a pénznek a váravelencei állomásfőnökségen kell lennie.

Stein a levélrel jelentkező Bratianu főnöknek, aki nem tagadta, hogy a pénz megérkezett hozzá, de megmondta azt is, hogy ő ebből az összegből a tisztviselőket és a munkásait fizette ki. A gyáros meglepetten afféle kezdett magyarázgatni, hogy az ő pénze nem közpénz, azt hivatalos cédra felhasználni mégsem volna szabad. Erre a főnök fölényesen kijelentette, hogy ő ezáltal megfordította a közmondást, mert most nem a céd szentesítette az eszközt, hanem az eszköz a céd. Stein a Kereskedelmi Kamarához fordult panaszával a iurisdiction megindokolt főnöki intézkedés ellen.

— Romániába szökött egy sikkasztó gabonakereskedő. Belgrádból jelentik: Iritz Sándor kisszácsi gabonaügynök másfél millió dinyárnyi összeg elsikkasztása után eltűnt és a hatóságok megállapítása szerint átszökött a román határon. Számátalan gazdát és kereskedőt károsított meg. A román határőrség megkapták már a jugoszláv rendőrség köröző parancsát.

— Eljegyzés. Hacker Edit és Szűcs Ferenc jegyesek.

— A porogi szőlőhegy rejtélye. Budapestről jelentik: Zalaegerszegen, a porogi szőlőhegyen, az elmúlt hónap végén, hátulról megmámadták és leütötték Halászi János 50 éves gazdálkodót, amikor a hegyről hazafelé igyekezett. A gazdálkodót rendkívül súlyos állapotban kórházba szállították, ahol teljes egészéig eszméletlenül feküdt és ma, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt.

— Gandhi becsülettel betartja a fegyverszünetet. Londonból jelentik: Irwing, India alkirálya, ma két órán keresztül tárgyalt Ghattival Bombayban. A tárgyalások folyamán India alkirálya azon meggyőződésre jutott, hogy Gandhi becsülettel betartja a fegyverszünetet és teljesen téves az a felfogás, mintha Ghandinak az lenne a szándéka, hogy a fegyverszünet alatt támadólag lépjen fel.

— Az új cseh pénzügyminiszter. Prágából jelentik: A köztársasági elnök a lemondott dr. Englisch pénzügyminiszter helyébe dr. Arap Lajost, a postatakarék főigazgatóját nevezte ki.

— Egy gazdálkodó rémtette. Székesfehérvárról jelentik: Kreitli János hódai gazdálkodó tegnap este három gyermekére rágyújtotta a házat, majd a kutba ugrott. A gyermekeket a szomszédoknak sikerült az égő házból kimenteni. A gazdálkodó a kutba fulladt.

— Letartóztatták a szabadhelyi merénylőt. A szabadhelyi véres merénylet ügyében az illetékes csendőrség befejezte a vizsgálatot. Mint jelentették, Paie Lázár szabadhelyi gazdát, aki egy Nicolae Vanu nevű éjjeli őrrrel évek óta haragot tartott, a román husvét másodnapján összeszólalkozás közben az éjjeli őrt leütötte. Paie Lázár súlyos állapotban került az aradi kórházba. A csendőrségen Nicolae Vanu azzal védekezett, hogy nem volt ura akaratának, olyan fanatikusa gyűlölte Paie Lázárt, aki a kérdéses időben vele kötött, tehát ő provokálta a verekedést. A csendőrség az éjjeli őrt őrizetbe vette és ma délelőtt beszállította az aradi ügyészségre, ahol Vulpe Constantin főügyész a merénylő éjjeli őrt előzetes letartóztatását indítványozta. A vizsgálóbíró az indítványt magáévá tette.

— Lapunk tegnapi számában hírt adtunk arról, hogy a Nan Joan-féle korcsmában véres verekedés történt. Itt említjük meg, hogy a hírből szereplő Putnok Jánost, a Dacia-kávéház fizetőpincéret, csak mint tanút hallgatták ki a rendőrség, egyebekben a verekedéshez semmi köze sincs.

Ismét merényletet kíséreltek meg egy gyorsvonat ellen

A mozdonyvezető az utolsó pillanatban vette észre a sínekre helyezett köveket

Az mindegyre megismétlődő vasúti merényletek krónikája ma újabb fejezettel gazdagodott. — A ploesti-i rendőrséget telefonon értesítették, hogy Baicoi és Campina között a nemzetközi gyorsvonat megállásra kényszerült, mert a vasúti sínek között hatalmas kövek feküdtek. A mozdonyvezető csak az utolsó pillanatban vette észre a sínekre fektetett köveket és későn sikerült a vonatot leféküznie, úgy, hogy a mozdony alsó része jelentékeny sérülést szenvedett.

A rendőrség teljes felkészültséggel megindította a nyomozást a tett elkövetőinek kézrekerítésére, mert első látásra megállapították, hogy bünyös kezek helyezték a pályatestre a köveket, hogy a vonatot késiklassák és kirabolják.

A legnagyobb nehézséget a nyomozásnál az okozza, hogy az emberi erővel alig megmozdítható kövek odaszállításának semmi nyomát nem találják.

Lövöldöző részeg felügyelő

halálosan megsebesített két fiatalembert Bucuresztben

A fővárosban tegnap véres esemény áldozata lett két fiatalember. Nicolae Tudor 462. számú közkereskedelmi felügyelő illuminált állapotban igazolásra szólította fel Petre Neicu nevű férfit, aki nem akarta magát igazolni és a részeg felügyelő felszólítására a rendőrségre menni. A szóváltás verekedéssé fajult és mielőtt a rendőrség megérkezett volna, Tudor revolvert rántott. elő és lövöldözni kezdett.

Véletlenül arra haladtak Mihailache Iiescu 17 éves és Anghel Neascu 16 éves fiatalemberek, akiket a golyók olyan szerencsétlenül érték, hogy mindkettő vérbaniagya maradt a helyszínen.

A két szerencsétlen fiatalembert a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy Iiescu haslövést kapott, míg Neascu alsótestén sértült meg és megmentésükre kevés a remény. A felügyelőt letartóztatták.

— Az aradi művészek együttes kiállítása a Kulturpalotában. Nyitva 10—1-ig és 3-tól fél 8 óráig.

— Élelmiszert akartak lopni. A mai napon a rendőrségen előállították Hutván Lajos harmincéves pincért és Harmath György huszonnyolc éves cipészt, akik a Pacsirta-ucca husz szám alatt laknak. Hutván és Harmath tegnap este a Flora-büfébe mentek, ahol éppen nagy forgalom volt. Egy óvatlan pillanatban valami ételt akartak ellopni egy tárlól. Tettüket azonban kellő időben észrevették és rendőrökre adták őket. Megindult ellenük az eljárás.

— Turista-kirándulás. Az AKE aradi „Czárán Gyula” osztálya, a román husvét alkalmával rendezte és kitünően sikerült két-hapos turája után, folyó hó 23-án, csütörtökön, Szent György napján, egynapos kirándulást vezet a következő utirányon: Gyorok — Kecskés — Nagy Kladoval völgy — Schunidt-forrás — Cserszka-völgy — Kovaszinc. Találkozás reggel 6 órakor a „Vadászkürt“-kávéháznál, indulás a 7 órai villamossal. Vendégeket szívesen lát az egyesület. Az egyesület elhatározta, hogy május 1-én „Májális“-t fog rendezni a hegyekben, melynek programját később fogjuk közölni. Az érdeklődőknek szívesen ad felvilágosításokat a „Magyar Otthon“-ban minden csütörtök este fél 8—8-ig, a hivatalos óra alatt a vezetőség. Itt említjük meg, hogy az Erdélyi Kárpát-Egyesület aradi osztálya, a „Vadászkürt“-kávéházban egy asztalt foglalt, ahol minden kedd este társas összejöveteleket tart az aktuális turista ügyek megbeszélése végett. A „Turisták Asztala” f. hó 21-én, kedden este lesz felavatva és a turistaság iránt érdeklődőknek átadva.

— Tizenhárom millió ember szabadult meg már kinjaitól a híres, fájdalomcsillapító Sloan's Linimet által. A Sloan's Liniment gyorsan hat és jelentősen enyhíti, vagy teljesen megszünteti a borzalmas fájdalmakat, amelyeket boka-ízületek, feldörzsölések, a nyak és lapockák reumatikus gyulladása okoznak. Azok az idült fájdalmak, amelyek nedves időben a test különböző részein visszatérni szoktak, ezzel a ragyogóan javult gyógyszerrel, a legtöbb esetben egyszersmindenkorra alaposan gyógyíthatók. Az északamerikai orvosok a Sloan's Linimet-et, mint népgyógyszert állították össze. Nálunk is kapható és a közönség körében mindenütt a legnagyobb figyelmet keltette fel.

— A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma, mint rendesen, ez alkalommal is, rendkívül élénk, változatos tartalommal jelent meg. Az egész Európában közismert rádió-újság érdekfeszítő eseményekről és általában a hét rádió-szenzációiról, képekkel illusztrált cikkekben számol be. Ezenkívül teljes heti nemzetközi rádióműsort közöl.

Nagy érdeklődés a Magyar Házat építő Rt. akciója iránt

Lelkesezés a magyarság körében.

Az a lelkes munka, amely az aradi Magyar Házépítő Rt. megteremtése körül indult meg az aradmegyei magyarság körében, teljes nekifutással halad a megvalósulás felé. Ma már végleges alakjában elkészült az alapítási tervzet és már tömegesen törtétek aláírások is. Az előkészítő munkálatnak ez a nagyfontosságú része néhány napon belül be is fejeződik. A vidéki tagozatokban óriási érdeklődés nyilvánul meg már most is a nemzeti akció iránt és előreláthatólag a magyarság áldozatkészsége rövid időn belül megteremti az intézményét.

Amióta a Magyar Otthon megteremtésének eszméje kisebbségi közéletünkben napirendre került, nap-nap után tömegesen érkeznek az intézőbizottsághoz részvényjegyzésre irányuló jelentkezések.

Különösen meglehető a kisemberek megmozdulása, akik százszázalékos áldozatkészséggel önjajuk megvalósítani a nagykoncepciójú tervet. A nagy lelkesedés tudatában a szervezési szakosztály elhatározta, hogy egy megfelelő kivételű Emlekkönyvet fektet fel, amely magabafoglalja majd örök időkre azoknak neveit, akik átértékelték a szükségszülte gondolatot és részeseivé lettek a Magyar Otthon megteremtésének.

Hangosfilm vetítőgép a nyári moziban

A permanens bizottság ülése

Beszámoltunk a napokban arról, hogy az aradi közönség a Central-mozi részére hangosfilmvetítő gépet vásárolt. Az új gép bámulatos tisztán, mellékzörej nélkül adja vissza a hangot és közmegelegedésre szolgál, hogy a város sok próba után a legkényesebb igények nek megfelelő vetítőgépet szerzte be. A gép a Telefongyár Rt. gyártmánya, teljesen új konstrukciója és a többi gyártmányokhoz képest legolcsóbbnak mondható.

A város permanens bizottságának mai ülésén Stefanut Sabin városi főjegyző, a városi mozik igazgatója beszámolt az új vetítőgép hibátlan működéséről. A szezon közeledte folytán terv merült fel, hogy a nyári mozi helyi ségében is hangosfilmvetítő gépet szerelnek fel, hogy a meleg beálltával már készen várhaassa a nyitott mozgóhelyiség a közönséget. A permanens bizottság elhatározta, hogy a nyári mozi részére ugyancsak a Telefon gyártól szerzi be a vetítőgépet, mert ezzel biztosítja látja a filmkedvelő közönség további sürgetését.

Montecarlo játékosai kalandorai

Mi jellemzi a játékban az igazi gentlemant? — A croupier munkája közben nem ember, hanem gép — Ami erősebb a női vonzerőnél — A kaszinói ellenőrök bámulatos memóriája, amely megakadályozza a kitiltottak belépését

Irtá: egy játékos

Második közlemény

Fedor Dosztojevski „A játékos” című novellájában azt mondja:

— Kétféle játékost ismerek: gentlemant és plebejst. A gentleman 5–10 vagy akár 1000 frankot dob a játékasztalra, de csupán azért, mert a játék könnyed szórakozás neki. És ha tétjét elveszti is, izgalom és az östermészet figyelemzetlensége nem látszik rajta.

A plebejus ezzel szemben csupán a nyereségért játszik. Nem érdekli őt a körülötte ülök excentrikuma, kivetkőzik kultúremleri mivoltából és igen gyakran izléstelen látványt nyújt. Sokszor megesis, hogy szinlelt tévedésből egyik figyelmetlen szomszédja tétjét zsebeli be. A botányok ilyenkor gyakoriak.

Szerettem volna ezeknek a mosolytalan álarcu, rideg bábuknak a lelki világába látni.

Egy reggel a nizzai városi parkban reggeli közben egy croupier láttam. Az alkalmat akartam kihasználni és mellé ültem. Megismerkedtünk egymással. A croupier feltűnően előzőkeny, szolgálatkész volt. Meglepő melegséggel és színesen ecsetelte az azurkék tengerpart misztikumát, a cap d'Antibes szépségeit, de amikor a roulette tereltem a beszélgetést, egy titokzatos mosoly vonult végig az arcán és egy teljesen közömbös és egyikünket se érdeklő témára terelte a szót. Majd nemsokára felkelt, hirtelen bucsut vett és eltávozott.

Ha a croupier ügyetlen

Egyetlen egy alkalommal láttam azt, hogy egyik croupier kizökkent az egyensúlyból és elvesztette hideg nyugalomát. Ujévkor történt. Reggeli után emelkedett hangulatban jöttek a croupierek a játékasztalhoz. Egy fiatal, kreol arcú croupier gereblyével tolt az asztal körül ülő szerencsés nyerőknek a nyert összegeket. Egy ügyetlen mozdulat folytán azonban a bakója ujjával néhány tétet elmozdított az eredeti helyükről. Idegesen a fejéhez kapott s azt kiáltotta: „Diable!” E pillanatban a másik croupier hangosan kiabálja a nyerő számot:

— Tizennyolc.

Halálos csend támadt. A közönség a croupier ügyetlensége ellen protestált. A támadt zavar elsimítására néhány komisszárust hívtak az asztalhoz és amikor megtudták, hogy mi történt, megkérdezték az asztal körül ülő összes játékosokat és mindenkinek aki a 18-as számot említette, kiíztették a nyereséget. A néhány ezer franknyi veszteség nem játszott szerepet a banknál. Voltak a játékosok között többen, akik szintén a 18-as számot mondták be, noha semmilyen számra sem tettek. Az ideges croupier azt napra felfüggesztették a játéktól.

A nizzai és montecarloi játéklarangok közönségének arckifejezése valóságos tanulmány. Meggyőződésem, hogy a játékosok multja a kártyajátékos drámáját hordja magában és bizonyos, hogy ezek közül a figurák közül például minden croupiernek a multjában egy olyan történet húzódik meg, amely őket erre a pályára lendítette.

Azt mondják, hogy minden croupier régebben szenvedélyes játékos volt, de a kártyajátékban nem volt szerencsésük. Most, hogy a játéklarangok szolgáltatásban állanak, nem szabad többé játékkártyát kezükbe venni, de ők ennek dacára játszanak, strohmanok segítségével, hiszen az igazi kártyajátékost csak a halál választhatja el szenvedélyétől.

Valaké egyszer azon vitalkozott, hogy a nő vagy a kártya iránti szerelem az erősebb-e?

A válasz ez volt:

— A kártya iránti szerelem mindenek felett áll!

És arra a kérdésre, hogy miért, ez a válasz hangzott el:

— Látott Ön már kártyás embert, aki asszony kedvéért lemondott erről a szenvedélyéről? A válasz tagadó volt.

Egy elegáns hölgy és egy díszkrét mosoly

Pártatlanul meg kell állapítanom, hogy croupier még soha sem láttam az utcán, vagy parkban asszonnyal, vagy leánnyal sétálni, pedig bizonyos, hogy közöttük sok nő ember van.

Egy gyanus esetre emlékszem vissza:

A nizzai „Jettee Promenade” kaszinóban már reggel tíz órakor megkezdődött a játék. Ebédidőig huszonöt centimes volt a belépődíj. A játéklklub ebben az időben teljesen üres volt. Nem

Akiknek a legkevesebb jut a Cote d'Azur ragyogó kék egéből

A montecarloi játékkaszinó személyzetén még közöny vonul végig. Ezek nem is emberek, hanem mechanikusan cselekvő bábok. Ugyanilyen beállítottságuk a játéklklubok főnökei, az ellenőrök és az ugynevezett megfigyelők. A nagy foájában mindig sok ember tolong. Szüvedélyesen szívják az emberek a cigarettát. Akik már sokat veszítettek, rendszerint szerényen a fal mellett meghúzódva ellenőrzik pénztárcájuk sovány tartalmát. A nyereségben lévők viselkedése egészen más. Ezek nem számolják a pénzt, szinte nehezükre esik a műveletet elvégezni, mintha nem szeretnék megtudni, hogy a szerencse istennőjének milyen mértékben élvezik a kegyét. Az ugynevezett megfigyelők ezek között az emberek között forgolódnak. A játékkaszinói figyelőnek egyedüli kvalitása, hogy kitűnő arcmemóriával rendelkezik. A kaszinó minden törzsvendégét kitűnően ismerik és ha új vendég érkezik, annak arcát is nyomban emlékezettükbe vesik.

Legutóbb az előcsarnokban, ahol a belépőjegyet ellenőrzik, egy beszélgetést figyeltem meg.

volt nálam pénz, tehát játszani sem állott szándékomban. Azt szerettem volna csupán megfigyelni, hogy a játéklarangoknak milyen a napali élete. A bejáratnál fölmutattam belépőjegyet. A főnök kiadta a croupiernek a játékjegyet. Minden egyes jelenlevő 3000 frank értékű zsetont kapott. A reggeli órákban kevés volt a tét és ezek az összegek is alacsonyok voltak. Enyhén folyt a játék. Váratlanul egy fiatal, csinos, elegáns hölgy jelent meg az asztalnál. Elszívott egy cigarettát, majd helyet foglalt az egyik széken, formás lábait keresztbevetette, majd hanyag elegánciával 40 frankot tett a 8 és 9-es számokra. Vesztett. Ujabb negyven frankot tett az előbbi számokra. Háromszázhusz frankot nyert. Most már a 300 frankkal játszott. A játék végén 600 frankot képviselő zsetonnal kezében fölállt az asztaltól és távozott. A játékmester jelentőségtelesen mosolygott. Az volt a benyomásom, hogy ennek a hölgynek a mesterrel valamilyen nexusa van.

Egyik vendég a klub hivatalnokával beszélgetett. — Drága Uram! — szöjt. — Először vagyok Montecarloban, ottlön fellejtettem a kártya-engedélyem, miután turista vagyok, ne követelje tőlem ezt a formaságot.

E szavaknál megjelent az ellenőr, jelentőségtelesen a vendégre nézett és így szöjt:

— Uram, Ön már járt Montecarloban, a világháború kitörése előtt 1913. augusztus havában. Ekkor eltiltották a játéktól.

— Ön téved. Uram! — hangzik a válasz.

— Ha parancsolja megállapíthatjuk ezt a kaszinó könyvéből.

A vendég ridegen megköszönte az ellenőr udvariasságát és nyomban távozott.

A francia játékkaszinó személyzetének általában nincs rossz dolga: unimódon berendezett lakásuk van, kifogástalanul öltözködnék; csak szerencsésük nincs. A szemükből lehet leolvasni, hogy boldogtalanok. Csak a pénzért élnek és a nagyszerű kímából; a természet szépségeiből bizony csak keveset élveznek.

Rejtélyes öngyilkosság Bucuressti legelőkelőbb szállodájában

A tragédia különös előzményei — Hat óra hosszáig irta bucsóleveleit és veronállal megmérgezte magát egy jólöltözött uriaszony

Bucuresstől jelentik: Feltűnésteltető öngyilkosság történt tegnap Bucuresstiben, a Calea Victoriein lévő legelőkelőbb szállodában, az „Athéné Palace” halljában. A szálloda előcsarnokában, amely egyuttal reggelizőhelyiségül is szolgál, megjelent egy jólöltözött, előkelő külsovel rendelkező uriaszony, aki helyet foglalt az egyik asztalnál és reggelit rendelt. Az urinő, habár nem tartozott a szálloda lakói közé, nem keltett feltűnést, mert már több ízben fogyasztotta reggelijét a szálloda büféjében.

A reggeli elfogyasztása után tintát, papirt hozatott a pincérrel és az íróhelyiségbe vonult. A szolgálatot teljesítő portás és pincér teljesen megelégedezett a benne ülő uriaszonyról, aki hat órán keresztül, több, mint husz hosszú levelet írt főleg francia és orosz nyelven, de néhányat románul is.

Az urinő ezután a szálloda kifutóját megbizta a megirt levelek egyrésztének a postaszekrénybe való bedobásával a másik részét pedig a címzetteknek kézbesítette küldönccel, de két megirt levelet ridiküljében helyezett el.

Ez délután háromkor történt. Ezután megint helyet foglalt egy asztalnál, de alig ült néhány pillanatig ott, amikor hirtelen rosszul lett, arca borzasztó kinokat árult el, görcsöket kapott és hirtelen lefordult a székről.

A személyzet azt hitte, hogy az asszony rosszul lett a sok irástól eredő fáradalmak, vagy talán éhség miatt, mert tudták róla, hogy nem ebédelt, felségítették egy fotójbé és vízzel próbálták eszméltre téríteni, de nem sikerült és az előhívott orvos hamarosan megilapította, hogy a nő több veronálpasztillával megmérgezte magát.

Az öngyilkost kórházba szállították és a rendőség azonnal bevezette a nyomozást, kiletének megállapítására. Annyit sikerült megtudni, hogy az öngyilkost Augusta Di man t n a k hívják, Hotin városban tanárnő volt, de az utóbbi időben állását nem töltötte be.

A rendőségi nyomozás főleg arra irányult, hogy kikutassa az okokat, hogy miért választotta a volt tanárnő az előkelő szálloda hallját öngyilkosságának színhelyéül és hogy ki nek irta a több, mint husz levelet.

Nemzetközi csekkcsaló egy berlini nagybank

Csődalatos gyorsasággal kinyomozták egész élettörténetét Stronov Sergejnek

boszorkánykonyhájában

— Fényképezőgép, mikroszkóp és kvarclámpa dolgozik, amíg a gyanús idegen a bank városzobájában üldögél — Husz perc egy berlini nagybank bünyügyi osztályán

Berlinből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója. — Kérem az utlevélét! — ezekkel a szavakkal lepi meg a tisztviselő Berlin egyik legnagyobb bankjában a korlát előtt álló gyanús talált idegent. A látogató, aki tizenkét ezer márkát akar kapni csekkjére, azt gondolja, hogy formalitás az egész és semmi rosszat sem sejtve, nyújtja át utlevélét. A tisztviselő eltűnik az utlevéllel és a csekket. Az idegent bevezetik a városzobába. Kivül a kijáratnál két szolga őrködik.

Az utlevél és a csekk megkezdéskor a vándorlását. Érkezési pont a bank bünyügyi osztálya. Az első állomás azonban a bank fényképező műterme. Az utlevelet odaerősítik a falra egy óriási fényképező gép elé. Fényszórók világítják meg lapjait. Az operateur levesestányér nagyságu nagyítót tart az utlevél elé és elcsententi a gépet. Közben a csekket már mikroszkóp alá tették és lefényképezték. Mindezek a képek csak nyomozási okmányok, melyek bekerülnek a bank bünyügyi levéltárába.

Az eredeti utlevelet és a csekket most bedobják a fényképező műterem miniatűr liftjébe. A lift gyorsan zuhanni kezd és zsákmányával a bünyügyi irodába fut be. Egy tisztviselő megnézi a csekket.

„Wien, 1931. március 1. 12.000 márka. Deutsche Reichsbankgesellschaft, Berlin, fizessen ki ezen csekkért a mi számlánkra az átnyújtónak tizenkét ezer márkát. Wiener Bankverein.“

Az utlevelet félreteszik, amíg a kvarclámpa elvégzi munkáját. A csekket a lámpa ultraviolet sugarai alá helyezik. A tisztviselő nézi, hogy a kvarclámpa fénye alatt mint tűnik elő a vastagbetűs írás alól egy másik, gyengébb vonalú írás. Szépen olvashatja:

„Wien, 1931. március 1. 120 márka. Deutsche Reichsbankgesellschaft, Berlin, fizessen ki ezen csekkért a mi számlánkra az átnyújtónak százhusz márkát. Wiener Bankverein.“

A tisztviselő most az utlevélhez nyúl és elolvassa a nevet: „Alexander Walesci.“ Gyorsan elő a katalógus. Kikeresi a dupla W-betűt. Megtalálja a Walesci nevet. Mellette ez a jelzés: „K. Nr. 1243.“ A tisztviselő kifut a szobából, be a bünyügyi levéltárba. Töménten aktát halmoztak itt fel. Kis fiók, mindegyikben aktatömeg. A tisztviselő kihuzza a „K. Nr. 1243.“ számú csomót és kinyitja a köteget. Vagy egy tucat fénykép esik ki belőle.

A fényképek az utlevél tulajdonosának

Nagy tűz Mikalacán

Leégett egy gabonaszín.

Ma délben értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy Omikelakán Nicolae Todor, Strada Lipovan 37. szám alatti gabonaszíne kigyulladt. A tűzoltóság a hír vétele után azonnal kivonult a helyszínre, de akkorra a tűz annyira elharapódzott, hogy a tűzoltóság már csak a körülötte lévő épületek megmentésére gondolhatott. A nyolc méter hosszú és négy méter széles, gyúlékony anyagokból épült szín a tűz martaléka lett, csupán a faépületet tartó téglaszlopok maradtak meg. A bevezetett vizsgálat még nem ért véget, de az a feltevés merült fel, hogy a szín körül játszó gyerekek gyufát dobtak a takarmány közé és ez okozta a tűz kitörését.

A tűzoltók már éppen készülöben voltak hazafelé, amikor értesítették őket, hogy a Str. Siria hat szám alatt Maria Aurel földjén egy szalmakazal gyulladt ki. A tűzoltók nyomban odamentek, két oldalról közrefogták az égő szalmakazalt és rövid időn belül sikerült a tüzet eloltani. Így is körülbelül három-négy kocsis szalma égett el. A rendőrség bevezette a nyomozást az irányban, hogy a szalmakazaltól gyulladt ki.

ugyanannyi változatát mutatják. Bajusszal és leberetválva, szakállal és farkóval, szemüveggel és anélkül, szökén és barnán, mint férfit és mint hölgyet, inast és szobaleányt. A fényképek között fekszik egy körözölevél is. Eszerint a K. Nr. 1243. szám alatt lajstromozott egyén Stronov Sergej balkai kereskedő, közismert hitelvel csaló. Okmányai vannak a következő nevekre: Louis Dupon, Molse Prof-risco, Alexander Walesci, Alphonse Brigoland. Beszél németül, oroszul, románul, lengyelül, angolul és franciául. Arca közönséges. Fellépése a helyzethez mért.

Egy másik irat közli, hogy Stronov Sergej utóljára 1930. október 17-ikén tartóztatták le Párisban. Azóta nincsen róla hír. A tisztviselő erre telefonál a rendőrségre. Stronov Sergejnek husz percet kellett várakoznia. Most kinyílik a fogadóterem ajtaja és két detektív lép be.

Ez a berlini nagybank Európa első magánintézete, amely külön bünyügyi osztályt állított fel. Ez az osztály a legszorosabb összeköttetésben van az összes európai bankokkal, amelyek ma már, ha valamilyen büncselekmény adódott elő náluk, a rendőrségen kívül nyomban a berlini bankhoz fordulnak. A bünyügyi osztályt egy berlini ügyvéd vezeti, aki legutóbb berlini íróasztala mellől elfogott Buenos-Airesben egy régóta keresett csekkhamisítót. (L-I.)

SPORT KÖZLÖNY

Aradra érkezett a sportegyesületek utazási kedvezményére vonatkozó rendelet

Nincs már akadálya a professzionizmus bevezetésének — Ötven százalékos utazási kedvezményben részesülnek a CFR vonalain a sport- és turistaegyesületek — A rendelet máától kezdve érvénybe lép

Románia sportjának fejlődésében a mai nap egy új korszakot jelent. Tegnap érkezett meg Aradra az április hó 13-án kelt 540. számú „Hivatalos Lap”, amelyben megjelent a 10.981. R. A. vezérigazgatósági rendelet, mely a következőket tartalmazza:

A romániai sport- és turistaegyesületek tagjainak utazása a CFR vonalain. Általános rendelet az összes központi igazgatóságoknak és kerületi felügyelőségeknek.

A romániai sport- és turistaegyesületek tagjai az esetben, ha legalább 5 személyből álló csoportokban utaznak és egyéni CFR arcképes igazolvánnyal rendelkeznek — az Orient-Express kivételével — bármily rendű vonat bármelyik osztályán 50 százalékos utazási kedvezményben részesülnek.

Az ügyben szereplő arcképes igazolványokat az illetékes nemzeti szövetségek (föderációk) és turistaegyesületek fogják kibocsájtani, a Közegészségügy és Munkatügyi Minisztérium népesedési igazgatóságában levő testnevelő és turisztikai ügyosztályának az előterjesztése alapján és ezek a CFR. vezér-

igazgató név-bélyegzőjével, valamint a CFR. száraz bélyegzőjével lesznek ellátva.

Ez az intézkedés folyó év április 16-án lép érvénybe.

A rendeletet Meruta helyettes vezérigazgató és Nicolascu a kereskedelmi igazgatóság vezetője írták alá.

O Helyreállt a béke a Gloria és a sport-hírlapírók között. A vasárnapi Gloria-mérkőzés alkalmával sajnálatos ellentét támadt a mérkőzés rendezőse és a sport-tudósítók között. A mai napon tárgyalások folytak a Gloria elnöksége és a tudósítók között, melyek során minden felmerült ellentét kölcsönösen kimagyaráztak, a felek tökéletes elégtételt szolgáltattak egymásnak és így a sport-hírlapírók és a Gloria között a béke helyreállt. Ennek következtében a lapok a jövőben ugyanolyan részletességgel számolnak be a Gloria sporteseményeiről, mint a multban.

O Az aradi „Vulturul” (Toldi) AC vasárnap, április 19-én, délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését, a városláza kis tanácstermében.

Vereséget szenvedett az Újpest Prágában

Slavia—Újpest 4:1 (2:1)

Prágából jelenti: A magyar profibajnokság élén álló Újpest együttese ma délután 18 ezer néző előtt ütközött meg a Slaviával, Rushina (bécsi) bírászkodása mellett. Az Újpest a legjobb felállításban vette fel a küzdelmet és kitűnő kondíciója ellenére a lelkesen küzdő Slaviától vereséget szenvedett. A vereséget különösen a Slavia erős finise idézte elő, amit a visszacsú Újpest nem tudott meg-

akadályozni. A csapatból egyedül Borsányi tünt ki és átmenetileg Fogoly III. felelt meg. Az első gólt a második percben Jóska szerezte a fejese révén. A 12. percben Sárosi egyenlített, de nyolc perc múlva 30 méterről Jóska beadásra szánt lövése a meglepett Huba mellett hálót ért. A második féldő 38. percében Svoboda kerül a védelem nélküli Újpest kapuba, majd Junek beállítja végeredményt.

INGYEN KAPJA

o hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. május 1-től számítjuk.

A ceglédi kalapácsos gyilkos csodálja áldozatának nyugalmát

A bécsi rendőrség befejezte a kihallgatást

Bécsből jelentik: Dr. Varga Gyula kees-keméti rendőrfelügyelő a bécsi rendőrigazgató ságon befejezte Steinherz gyilkosának Fischlnek kihallgatását. A gyilkos elmondta, hogy Steinherz a gyilkosság alatt bámulatos nyugalommal viselkedett.

Ő maga csodálja azt, hogy nagy fájdalmi dacára is nem árulta el nevét és haldokló állapotban hamis személyleírást adott róla. A mikor Ceglédre Budapestre utazott, a vonaton borzalmas kinokat állott ki, mert a detektívek már keresték a gyilkost. Minden fülkébe betekintettek és őt is megnézték.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nincs szó vagyondézmáról!

— mondotta Titulescu miniszterelnök Bocu Sever tartományi kormányzónak telefonon. — A nyugtalanságot keltett híresztelést politikai ellenfelei misztifikációjának tulajdonítja. — „Ellenkezőleg: a külföldi tőke behozatalát kívánom megkönnyíteni!”

Az aradi pénzpiacra eddig sem adtak hitelt a rémhírterjesztő spekulációnak

A kormányválsággal és a várható megoldással kapcsolatban olyan hírek kerültek forgalomba, amelyek szerint Titulescu, a jövő kormányának miniszterelnöke, vagyondézmára ké szülne. Ezek a hírek nélkülöztek minden alapot. A légből kapott koholmányok híre úgy látszik, Titulescunak is a fülébe jutott, mert csak ennek lehet tulajdonítani, hogy felhívta telefonon Bocu Sever temesvári tartományi kormányzót, akinek kerekén kijelentette, hogy vagyondézmáról soha még csak szó sem volt és minden ilyen hír légből kapott koholmány.

— **Vagyondézsma nem lesz — mondotta a telefonba Titulescu — és az erről keringő híreket politikai ellenfeleim áskálódásának tulajdonítom, akik így akarják az ellenszenvet irántam felkelteni. Egyáltalán nem is gondoltam vagyondézmára, mert hiszen az én gazdasági programom egészen más utakon halad, illetve új utakon fog megindulni, amely minden bizonnyal jó eredményeket fog hozni.**

— **Nekem is, mint minden politikusnak,**

vannak ellenségeim — mondotta Titulescu, — ami azonban nem jelenti azt, hogy az ő koholmányainak valami alapjuk is volna. Az én gazdasági programomnak fő pontja: a külföldi tőkének fokozott behozatala az országba, illetve annak elősegítése minden eszközzel és móddal és a belföldi tőkének az országban való megtartása és biztosítása.

— **Ismétlem, vagyondézmára soha nem is gondoltam és arról szó sem lehet.**

Az érdekes telefon-nyilatkozattal kapcsolatosan írjuk meg, hogy az aradi pénzpiacra a vagyondézmáról és a vagyonváltságról terjesztett álhírek — ellentétben a bucaresti-i és a temesvári pénzpiacokra megnyilatkozott idegességgel, — sehol sem találtak eddig sem komoly hitelt. Az aradi pénzintézetek betétesei mindenütt kellő higgadtsággal és kritikával fogadták a spekuláció lanszirozott híreszteléseit és egyik aradi pénzintézet betétese sem ült fel a hitelrontók titokzatos tendenciájú manőverének.

Az aradi adófelelbezési bizottságok munkája

Az első számú bizottság befejezte működését — Naponta harmincöt felelbezés — Megkezdte működését a második számú bizottság

Az aradi pénzügyigazgatóságon tegnap délután fejezte be tárgyalásait az első számú adófelelbezési bizottság. Alkalmunk volt beszélgetni Doctor Vazul hivatali főnökkel, aki a bizottság tárgyalásain, amelyről az Aradi Közlöny minden alkalommal elsőnek számolt be, a kincstár képviselőjével szemben az adófelelbezők érdekeit védte. A hivatalfőnök kijelentette, hogy a bizottság valóban a legalaposabb munkát végezte és mindenkoron a mai viszonyok szabta méltányosság elvei alapján hozta meg döntéseit a benyújtott felelbezésekben. Megállapítása szerint naponta átlag 35 adófelelbezést tárgyalt le az első bizottság és mindazokban az esetekben, ahol az adózást alapot nem tudták csökkenteni, azok a szigorú direktívák játszottak közre, amelyeket a

pénzügyminisztérium az ország egyes pénzügyigazgatóságai számára megszabott, tehát amelyek elől nem lehetett kitérni.

A mai napon kezdte meg működését ugyancsak az aradi pénzügyigazgatóságon a második adófelelbezési bizottság. Ennek a bizottságnak is két törvényszéki híró az elnöke: dr. Popescu és dr. Orezanu, akik egymást felváltva töltik be a felelbezési tárgyalásokon a bizottság elnöki tisztségét. A bizottságban Arad kereskedő társadalmát Holländer Emil képviseli, míg helyettese Burza Cornel. Az iparosok érdekeit Steigerwald Alajos védi, helyettese Assael Károly. A kincstár képviselőjében Glava György pénzügyigazgató-helyettes vett részt a felelbezések letárgyalásán, míg a felelbezők képviselőjével Muntean Victor szolgálati főnököt bízták meg.

A részvénytársaságok vezetői teljes felelősséggel tartoznak a betéteseknek

Büntetőeljárás indítanak a vezetők ellen, ha a mérlegben meg nem felelő adatokat közölnek — Az új banktörvény szigorú intézkedései

Egyes intézetek a betétesek pénzeit többféle módon kezelik és a különböző módon elhelyezett betéteket azok az intézetek, amelyek fizetési válságba jutottak, vagy kényszeregyezséget kértek, külön bíralták el. Megtörtént, hogy egyes betéteket előnybe helyeztek más betétekkel, természetesen igen nagy szerepet játszott a betétes viszonya és összeköttetése az illető pénzintézethez és a személyes vonatkozásban lévő egyének könnyebben jutottak pénzükhöz a bajba került bankoknál.

Ezen anomáliák megszüntetésére az új banktörvény igen szigorú megszorításokat tartalmaz. Az új törvény szigorúan előírja a felügyelőbizottság tagjainak felelősségét és azok büntető eljárást indítanak a vezetők ellen, ha a mérlegben meg nem felelő adatokat közölnek — Az új banktörvény szigorú intézkedései

Az új törvény megszerkesztői egyúttal a részvénytársaságok működésének körét is szorosan megszorítják, elakarva gáncsolni min-

den illegális cselekedetet, amely a részvényesek kárára történhetne. A részvénytársaság adminisztratív vezetői teljes anyagi és erkölcsi felelősséggel tartoznak a vállalat ügyvezetéséért.

A leglényegesebb és eddig nem ismert rendelkezései közé tartoznak a törvénykönyv 346. és 347. szakaszai, amelyek kimondják, hogy büntető eljárást indítanak mindazon részvénytársasági alapítók, vezetők és felügyelő bizottsági tagok ellen, akik a közgyűlések, mérlegek, kommunikék, jelentések, vagy más uton valótlan és a vállalat vagyoni állapotának nem megfelelő adatokat közölnek, hogy ezáltal a vállalat iránt bizalmat keltsenek és a további működéssel a vállalat anyagi összeomlását előidézzék.

Szigorúan büntetik azokat a vezetőségi tagokat, vagy igazgatósági tagokat is, akik mérleg nélkül, vagy a mérleg eredményének dacára, vagy pedig hamis mérleg alapján osztalékot, haszonrészesedést, vagy tantiémet fizetnek, vagy ilyeneket elfogadnak.

Szomorú az ha... Gonorrheaban/Kankó szened, amikor kéz- nél van egy kitűnő és olcsó készítmény

Az alábbiakban értesítést olvashatunk, amely sok elkeseredett embernek fog örömet okozni. Ez a hír, amely ma igen sok ember előtt ismeretes, megdönthetetlen. A folyás, a cystitis, a mirigygyulladások és a szűkületek megszüntetésére végre megtalálták a megfelelő orvosságot.

A PAGEOL ma a leghatásosabb fertőtlenítő-szer a kankó és annak elfajulásai ellen. A PAGEOL használata a baktériumokat, bárhol is huzódjanak meg — a bőr felületén vagy a szövetszövetekben — megöli és eltávolítja.

A PAGEOL jótékony hatása annyira biztos, hogy Ott dr., a világhírű specialista, Franciaország katonai kórházainak egykori főorvosa azt állítja, hogy a PAGEOL a húgyeső és nemí betegségek egyedüli regeneráló és gyorsan tisztító ellenszere.

A PAGEOL minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

Ujabb bonyodalmak a manchesteri Bless-cég inzulvenciája körül

Kényszeregyezséget kért a cég budapesti vállalata is

Budapestről jelentik: Legelsőnek számolt be annakidején az Aradi Közlöny arról, hogy a S. D. Bless and Son, manchesteri textilcég fizetési nehézségekbe jutott. A napokban váratlanul az a meglepetés érte a magyar piacot, hogy Blessék magyarországi önálló vállalata is a kényszeregyezséget kérte maga ellen. A passzívák közel 650.000 pengőt tesznek ki, míg az aktívák alig haladják meg a 250.000 pengőt.

A budapesti cég fizetési képtelenségi bejelentése nagy feltűnést keltett, mert az egész piacon úgy tudták, hogy a vállalatnak nincsenek a Bless-cégen kívül egyéb hitelezői. A kényszeregyezséget tárgyalás igen sok érdekes eseménnyel fog szolgálni, mert sok olyan ügyet kell kivizsgálni, amelyek feltétlenül tisztázásra szorulnak.

— **Kényszeregyezséget kért Magyarország legnagyobb vidéki borkereskedelmi vállalata.** Miskolcra jelentik: Magyarország legnagyobb vidéki borkereskedelmi vállalata, a magyar-hegyalján fekvő abaujszántói Zimmermann Jakab és Fia-cég, kényszeregyezséget kért. Az európaszerte ismert, régi jónévű cég 1.665.600 pengő aktívát, 1.486.889 pengő passzívát, valamint 178.710 pengő tiszta vagyont mutat ki, de csupán 70 százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek. Az inzulvenciában a Kereskedelmi Bank van érdekelve.

— **Az utazó kereskedők a gyakori fizetési képtelenség ellen.** Az utazó kereskedők szervezkedése nagy lépésekkel halad előre. A bucaresti-i utazókereskedők elnöke és vezetősége a csatolt területen lévő szervezeteket az utóbbi napokban felkereste és arra kérte őket, hogy csatlakozzanak a bucaresti-i központhoz és együttesen indítsanak akciót a kényszeregyezséget ellen, mert sok kereskedő indokolatlanul vesztésgénybe ezt a törvényt és megkárosítja ezáltal a hitelezőket.

Tatárjárás, oparete, vasárnap, április 19-én este másodszer az Iparos-Otthonban.

Elkallódó milliók

Miért nem lehet megmenteni az erdélyi és bánáti gyógyszerészeknek az UFA-DEMED Gyógypáru Rt.-ba fektetett vagyonát? — Rendkívüli közgyűlést tartanak a hatalmas értékek megmentése érdekében a gyógyszerész-szindikátus tagjai

Temesvárról jelentik: A kolozsvár-temesvári érdekeltségű UFA-Demed gyógyszer-nagykereskedés Rt. kényszeregyezési ügyében az érdekelt gyógyszerész-társadalom körében a szenvedélyek hullámszámai még mindig nem ültek el. A gyógyszerészek hivatalos lapja idézi Roxin Józsefnek, az UFA-DEMED vezérigazgatójának a vállalat március 29-iki közgyűlésén tett nyilatkozatát, amelyben az összeomlást azzal magyarázta meg, hogy Pamfil György, professzor 1930. tavaszán 8 millió lejt ígért az UFA-DEMED részére; abból a célból, hogy alaptőkéjét 12 millióról 20 millióra emelje fel.

Ezt az összegeket a gyógyszerész-kollégiumok után beszédendő tagdíjakból akarta Pamfil professzor az ő rendelkezésére bocsátani és garantálta azok feltétlenül behajtását. Roxin vezérigazgató szerint, az UFA-DEMED túlméretezéseinek ezt az ígéretet készpénznek vette, mert észébe sem jutott kételkedni abban, hogy Pamfil professzor, aki a miniszter bizalmának mindig hangsúlyozott feltétlen letéteményese, a gyógyszerésztörvény megalkotója és az *Institutul Chimio Farmaceutice* igazgatója volt, nem lesz képes az ígéretét betartani.

Az UFA-DEMED hítkal között

Közben a kényszeregyezésbe jutott vállalatnál újabb események zajlottak le. A március 29-iki közgyűlésen *Sonntag* igazgatót, az UFA-DEMED külföldi hitelezői egyesületének, a bucuresti-i *Spedrog*-cégnél egy delegáltját visszahívták, miután rövid működése alatt a többi hitelezők rovására külön előnyökhöz jutatta az általa képviselt *I. G. Farbenindustrie* és más német gyógyszer-céget. Helyébe a hitelezők *Stern Hermann* tették meg az UFA-DEMED teljhatalmu vezetőjévé.

A gyógyszerészek szindikátusa, amely, mint testület, körülbelül 4 millió lejjel van érdekelve a vállalatnál, ekkor tárgyalásokat kez-

dett annak érdekében, hogy a kényszeregyezés ideje alatt új tőke bevonásával módot keressen a biztosnak látszó reorganizálásra.

Az akkori státus szerint ugyanis a vállalat aktívái, — a temesvári székházon kívül, a melynek másfélmillióra leírt értékét a leépített negyven tisztviselő kifizetésére szánták. — 15 milliót, passzívái pedig 23 milliót tettek ki. A 60 százalékos kvóta elfogadása esetén a passzívák összege 14 millióra csökkent volna,

Május másodikán ül össze a hitelezők újabb értekezlete

A gyógyszerész-szindikátus kivonulása alapján. — mint az *Aradi Közlöny* megírta —

az UFA-DEMED kolozsvári központjának teljes berendezését és árukészletét levitték Temesvárra, a szindikátus pedig április 25-re rendkívüli közgyűlést hívott össze Kolozsvárra, az UFA-DEMED-ből való kiválás és a vállalattal kötött meg-egyezés ratifikálására.

Ha a közgyűlés ratifikálja a történeteket, akkor az erdélyi gyógyszerészek végleg elvesztik a részvényekbe befektetett 3 millió lejt és azt az 1 milliót is, amelyet a bánáti gyógyszerészek adományoztak UFA-részvényekben a szindikátusnak, de ezáltal szabadulnak minden további obligó alól. Nem lehetetlen azonban, hogy a hitelezők jobb belátásra jutnak időközben. Gyógyszerészi körökben ugyanis

vagyis akkor az aktívából 11 millió, vagy pesszimista számítás szerint is 8—6—4 millió megmarad és ehhez az egyik kolozsvári nagy drogéria 3 és fél milliót adott volna. Ezzel a megoldással, amelyhez hozzátartozott volna a részvényeknek 20—30 százalékra való lebecsülése is, a gyógyszerész-szindikátus megszerezte volna a reorganizált vállalat 50 százalékos érdekeltségét és laikus kezek helyett üzletemberre akarta bízni a vállalat vezetését. Ehhez a szanálási tervhez, amely a gyógyszerészek pénzének megmentését célozta, az UFA-DEMED igazgatósági tagjainak több, mint 80 százaléka, írásbeli hozzájárulását adta.

Ezt a tervet azonban meggyújtotta a külföldi német érdekeltségek merev magatartása.

nagy meglepetést keltett, hogy különösen a német gyárak reprezentánsai, akik százmilliók üzleteket bonyolítottak le a gyógyszerészek keresztlél, a szanálási tárgyalások során a gyógyszerészek érdekei ellen foglaltak állást és csak olyan mértékben mutattak hajlandóságot az UFA-DEMED szanálásának elősegítésére, amíg a követeléseiket egészen megkapják.

Azonkívül a feilemények sem elégitik ki a hitelezőket, akik *Stern Hermann* igazgató kijelentése szerint ma már 60 százaléknál alacsonyabb kvótával is hajlandók megelégedni és így nem lehetetlen, hogy a május másodikára összehívott hitelezői értekezletet elhalasztják és a további 30 nap alatt esetleg mégis sikerül olyan megoldást találni, amely biztosítaná az erdélyi és bánáti gyógyszerészek altruista vállalatának fennmaradását.

Katonák sütötték az éjszaka Nagyvárad kenyerét

All a sztrájk a pékiparban.

A nagyváradai péksztrájk tegnap egész nap át tartott. Eliade helyőrségi tábornok katonákat rendelt ki az összes péküzemekbe és az éjszaka már katonák sütötték Nagyváradon a kenyeret. A *Trancu-Jasi* féle munkatörvény ugyanis szigorúan tiltja az élelmiszeriparban a sztrájkot. A kenyérellátásban nem is történt fennakadás, tegnap már korlátlan mértékben lehetett kapni friss kenyeret.

A békéltető tárgyalások egyébként tovább folynak és remény van rá, hogy rövidesen meglesz a megegyezés.

= **Madárvédelmi kiállítás Aradon.** Az aradmegyei Mezőgazdasági Kamara agilis vezetősége, élén dr. Marsieu Iustin elnök, volt megyei prefektussal, Nicolae Popescu vezérigazgató rendezésében, a kamarai épület kistermében, madárvédelmi kiállítást nyit meg. A kiállítást április hó 23-án adják át a nagy nyilvánosságnak és bezárását egyelőre május hó 6-ára tervezik. A madárvédelmi kiállításon kiállított felszerelések annak oktatását célozzák, hogy az aradmegyei mezőgazdák milyen technikai eszközök alkalmazása által védhetik meg gazdaságaikat a férgek pusztításaitól, melyeknek legpraktikusabb módja a hasznos madarak védelme.

= **Hiányzó szőlőtelek biztosított utánpótlása** c. szőlészeti füzet, több felvilágosító ábrával, most hagyta el a sajtót. Irója Dezső Miklós nyug. szőlészeti főfelügyelő, a veterán szakinó, aki öt évtizede elméletileg és gyakorlatilag is műveli ezt a fontos gazdasági ágat. A füzet népszerű formában ismerteti a szőlőtelek pusztulásának okait, amiket részletesen ismertet s a pótlások módzatait, amiket a helytelen művelésben, az oltványok hibás voltában stb. lát. Valóban ma az a helyzet, hogy a 15—20 év előtti telepítések kivétel nélkül hézagosak. Ingyen művelte a gazdák a kipusztult telek helyét s így drágává teszik a kapandó termést. Ezen az állapotban akar segíteni tanácsaival a szerző. Minden szőlőgazda csak haszonnal forgathatja a tartalmas füzetet, mert ára busán megéri. Megrendelhető még a szerzőnél Nagyenyedben (Aiud), 71 lej előleges beküldése ellenében.

Dumitrescu prefektus árleszállítási akciója

Leszállítják a közüzemi díjakat is

Ismeretes Dumitrescu Constantin belügyl vezérfelügyelő, Aradmegye prefektusának programja, amellyel a mérsékelt kereseti lehetőségeket a közszükségleti cikkek áráival összszegyeztetni kívánja.

Az akció ügyében már a napokban újabb értekezletre akarta a prefektus összehívni Arad kereskedőit, de közben a város is, komolyan foglalkozik a közszolgáltatások árainak mérséklésével, így az autóbusz- és mozihely-árak és vízdíjaknak redukálásával, ezért a prefektus bejárja a város határozatát és valószínűleg Szent György nap után érintkezésbe lép a kereskedőkkel, hogy megbeszélhessék azokat a módzatokat, amelyekkel lehetővé teszik az árak csökkentését.

= **Az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-t. közgyűlése.** Budapestről jelentik: A napokban tartotta évi rendes közgyűlést az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya Rt. Az igazgatóság évi jelentésében kiemeli, hogy a súlyos gazdasági depresszió ellenére, a társulat brennbergi szénbányászatának üzletmenete kielégítő volt. Megkezdte a vállalat a rendszeres termelési munkát tállyai kőbányáuzemében is. Az Urikány érdekkörébe tartozó Lupeni Román Kőszénbánya termelésének értékesítésénél a kedvezőtlen körülmények tovább tartottak és ezért ennek a vállalatnak a jövőbiztonsága a múlt évvel szemben csökkentést mutat, ami természetesen az osztalékban is kifejezésre jut. A hánvatelepeken az elmúlt évben újabb beruházásokat hajtottak végre, amelyek közül kiemelendő egy nagyméretű, teljesen modern szénmosó létesítése. Megemlékszik ezután a jelentés a Lupeni-nak a Salgótarjáni érdekkörébe tartozó Petrosani-val való, küszöbön álló fuziójáról is. Az Urikányi tiszta nyeresége 2,196.700 pengő, amelyből részvényenként 9 pengő osztalékot fizet a vállalat. A közgyűlés az előterjesztett jelentést és javaslatokat elfogadta.

A szerkesztésért felelősen

SALGÓ HENRIK

11

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirszolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Mírai Sándor, Lynkeusz, Szomorj Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy óra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi cégeknél.

A buza problémája

Késnek a tavaszi munkák Romániában. Csökkent az amerikai buza-termésmérség veszélye az őszi aratásra az európai világpiacokon.

Bucurestiből jelentik: Az őszi vetések kielégítők az egész ország területén. A tavaszi vetés és általában a munkálatok a rossz időjárás következtében késnek. Őszi vetéssel a következő területek vannak bevetve: *Besszardbia* 360.400 hektár buza, 109.700 hektár rozs, 1600 hektár árpa. *Bukovina* 28.000 hektár buza, 34.000 hektár rozs. *Erdély* 816.200 hektár buza, 65.000 hektár rozs, 41.900 hektár árpa. *Régi királyság* 1.280.800 hektár buza, 141.000 hektár rozs, 56.600 hektár árpa. *Összesen* 2.490.400 hektár buza, 349.700 hektár rozs, 100.100 hektár árpa.

Máskülönben a buza világpiacain nagy megnyugvást keltett az a hír, hogy az ameri-

ka *Farm Board* nem kíván beavatkozni a legközelebbi aratás likvidációjába. Ez annyit jelent, — írja a londoni City szakmai sajtója — hogy *Hoover* elnök nagyarányú ellenőrzési programját a világ buzapiacain — feladta. Ez érthető is, mert hiszen jórészt maga a *Farm Board* felelős a mostani válságért, mert összevásárolta a búzát az amerikai farmerektől magasabb áron, mint amilyen volt a szabad piacokon, mivel a világpiacot dezorganizálta. Most, amikor az állanszegélyt kimerítette, megállítja operációját. A hírek az lehet a következők, hogy a *farmerek* tavasszal kisebb területeket vetnek be s így, méltányosabb áralakulást érhet el a buza a világpiacokon. De a *Farm Board* raktárai még mindig teli vannak, úgy, hogy az export folytatódni fog olyan méretekben, mint annakelőtte. A szakemberek azonban mégis azon a véleményen vannak, hogy a buza ára még továbbra is esni fog, ha csak valami katasztrófa nem szállítja le az ideit termést.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.
Hirdetmény.

Alulírott ezennel közzhírré teszi, hogy vb. Egyesült Bank r.t. esődtömegéhez tartozó Buteni községben levő 190/b. ö. i. számú ház és 269 négyszögöl területű belsőség 1931. évi május 30-án, d. e. 11 órakor Buteni község-házán tartandó nyilvános árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár 225.000 Lei.

Dr. Iancu Cornel,
esődtömeggondnok.

Felhívás mint meghívó!

Az Ujszentannai Gazdasági és Iparbank r. t. felszámoló bizottsága ezúton tisztelettel kéri összes hitelezőit, hogy a f. hó 25-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében tartandó hitelezői értekezleten megjelenni sziveskedjenek.
A felszámoló bizottság.

SEMPERIT!

világmarka

Autógummik, kerékpárgummik, tenniszlabdák

elősmerten kiváló minőségben.

Vezérképviselőt és bizományi lerakat:

Hirschmann, Arad, Str. Gheorghe Lazar 17

Helyi képviselő: **STEINER, Határ-ucca.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbtévvel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 6 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

"HIVATALNOKLEANY" jellegre levél van a kiadóban

KIADÓ 3 szobás uccai lakás, v. Mikos K.-u. 8. 1258

HAZASSÁG.

MÉLYIK keresztény szülő teszi meg, hogy leánya boldogságáért anyai áldozatot hozzon, hogy vejenek 180-200 ezer Lei 6%-os kölcsönt adjon, mely összeget első ipari üzemen kiváltására forrítok. Biztságtól adom üzemen teljes berendezést. Biztos jövő. Teljes című levelekre válaszolok. "Első a becsület" jellegre az Aradi Közlöny kiadója.

ALKALMAZÁS.

ALVÁCSA GYÓGYFÜRDŐRE KERESKÉRTÜRDÖMESTER házaspárt, szobaasztal, kandalló, csapot, csak kauciókópes szolid egyenek jellemkeneznek. Pata Imp. Traian 2., Berkovits, naponta reggel 9-ig, délután 2-4-ig. 171

LAKÁS.

KIADÓ elegánsan butorozott szoba, fürdőszobával, előszobával a város központjában. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 1171

BAROMSZOBAS, fürdőszobás lakást keresek a belvárosban. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 1000

KETSZOBAS, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 1255

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta butorozott szoba és egy üres szoba kiadó, v. Zrínyi-ucca 12. 1264

KERESKÉK főtéren vagy egész közel butorozatlan uccai szobát, elő- és fürdőszobával, főbérletben. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek. 1262

A VÁROS legforgalmasabb pontjában egymásbanyuló szoba különbejárattal, lakásnak, orvosi rendelőnek vagy irodának, május elsejével kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadó-jában. 1263

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhával, álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

Négyszobás uccai lakás, fürdőszobával és zárt folyosóval, kiadó, volt Pöltenberg-ucca 22. szám. 149

VÉTELESELADÁS.

RUHASZEKRENY, könyvtárvány és egy kandeláber, eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 1261

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételeben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 100

SELYEMPAPLAN* és plimó: székek, gyöngvörű Alt-Deutch ebédli, vitrinek, könyvszekrények, álló villanylámpák, tükrök, irasztalok. Biedermayer szék, Biedermayer divány, szoborállványok, márvány szobrok, ezüst evőszközök, előszobafalak, előszobaszekrény, zongorák, hegedűk, garson hálók, komplett szobaberendezések, szalon és ebédasztalok, fotelok, függönyök, török munkák, szekrények. 180x37 keleti perzsa, dísztárgyak stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Veszek, cserélek, kölcsönzők és eladók egyévi részletre kerékpárt és motorkerékpárt, — Rossz villany-ágok és elemek becserelése AURA elemekre. MOTORICA-nál, volt Asztalos Sándor-ucca 12. szám. Kerékpárra piros világító 18.— Lejért.

MACULATURA PAPIR 5 kilogramm csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 500

INGAILAN.

VOLT ZRINYI-ucca 12. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott. 822

ÜZLETEK.

JOMENETELÜ tüzserüzet kiadó volt Kossuth-u., Weisz David-ház. 1267

ÜZLETHELYISEG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

FŐTEREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Évtizedek óta fennálló

korcsmahelyiség

nagy lakással, pincével és udvarral kiadó, esetleg eladó. Cím Lőbl hírlapirodában.

Leépített hivatalnok társat keres

nagyobb tüzserüzet átvételéhez. Ajánlatot tőkemegjelöléssel "Uj existencia" jellegre az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába kérek. 1268

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!

Vizumát pontosan és előnyösen Arad leg-régibb vizumirodája Sándor Ferenc-cég intézi.